

SZEGEDI ALSÓVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLA

Osztályozó vizsga évfolyamonkénti, tantárgyankénti követelményei *(A Pedagógiai Program része)*

Tartalomjegyzék

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	3
Osztályozóvizsga	3
Javítóvizsga	6
Pótló és különbözeti vizsga.....	6
TANTÁRGYI MINIMUM KÖVETELMÉNYEK.....	8
ALSÓ TAGOZAT TANTÁRGYI MINIMUM KÖVETELMÉNYEI.....	8
1. évfolyam	8
2. évfolyam	12
3. évfolyam	18
4. évfolyam	23
FELSŐ TAGOZAT TANTÁRGYI MINIMUM KÖVETELMÉNYEI	30
ANGOL NYELV	30
MATEMATIKA	38
MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM.....	43
TÖRTÉNELEM	56
DIGITÁLIS KULTÚRA	62
TERMÉSZETTUDOMÁNY	64
FÖLDRAJZ	67
FIZIKA	71
BIOLÓGIA	73
KÉMIA.....	76
ETIKA.....	78
ÉNEK-ZENE	81
VIZUÁLIS KULTÚRA.....	83
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS	85
TESTNEVELÉS	87
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK.....	89
HON-ÉS NÉPISMERET	91
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ.....	93

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

A tanulmányok alatti vizsga általános szabályait az EMMI rendelete határozza meg. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgák szabályait kell alkalmazni

- az osztályozóvizsgákra,
- a különbözeti vizsgákra,
- a javítóvizsgára,
- a pótló vizsgára.

OSZTÁLYOZÓVIZSGA

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- egyéni munkarend szerint tanul
- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy követelményeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- **igazolt és igazolatlan** hiányzása **több 250 óránál**, és a nevelőtestület döntése lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára;
- ha a tanulónak egy tanítási évben az **igazolt és igazolatlan** mulasztása együttesen **egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja**, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- a tanuló független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Az osztályozó vizsga időpontját az iskola munkatervében az igazgató határozza meg a félévi osztályzat megállapításához a félév utolsó tanítási napját megelőző tizedik tanítási nap és a félév utolsó tanítási napja között, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanév utolsó tanítási napját megelőző tizedik tanítási nap és a tanév utolsó tanítási napja között.

Az osztályozó vizsgát bizottság előtt kell tenni, melynek tagjai: szaktanárok, igazgató, igazgatóhelyettesek.

Az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni. Jellemétől függően írásbeli, szóbeli illetve gyakorlati részből áll. Az osztályzatot a bizottság állapítja meg.

A sikertelen osztályozóvizsgát a tanuló a javítóvizsgán a továbbhaladás érdekében kijavíthatja.

Az egyéni munkarend szerint tanulók félévkor és a tanítási év végén minden tantárgyból osztályozó vizsgát tesznek.

A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

A vizsga részei:

- Az alsó tagozatos tanuló az alábbi tantárgyakból az alábbi vizsgákat köteles letenni:
  - magyar nyelv és irodalom: írásbeli és szóbeli vizsga,
  - matematika: írásbeli és szóbeli vizsga,
  - idegen nyelv: szóbeli és írásbeli vizsga,
  - környezetismeret: írásbeli vizsga,
  - rajz: írásbeli vizsga,
  - technika: írásbeli vizsga,
  - ének: szóbeli vizsga,
  - testnevelés: gyakorlati vizsga.

- A felső tagozatos, 5 – 6 évfolyamos tanuló az alábbi tantárgyakból az alábbi vizsgákat köteles letenni:
  - magyar nyelv és irodalom, írásbeli és szóbeli vizsga,
  - matematika, szóbeli és írásbeli vizsga,
  - idegen nyelv, szóbeli és írásbeli vizsga,
  - történelem, szóbeli vizsga,
  - természetismeret, írásbeli vizsga,
  - informatika, szóbeli gyakorlati vizsga,
  - rajz: írásbeli vizsga,
  - technika: írásbeli vizsga,
  - ének: szóbeli vizsga,

- testnevelés: gyakorlati vizsga.

- A felső tagozatos, 7 – 8 évfolyamos tanuló az alábbi tantárgyakból az alábbi vizsgákat köteles letenni:
  - magyar nyelv és irodalom, írásbeli és szóbeli vizsga,
  - matematika, szóbeli és írásbeli vizsga,
  - idegen nyelv, szóbeli és írásbeli vizsga,
  - történelem, szóbeli vizsga,
  - fizika, írásbeli vizsga,
  - kémia, írásbeli vizsga,
  - biológia, írásbeli vizsga,
  - földrajz, írásbeli vizsga
  - informatika, szóbeli gyakorlati vizsga,
  - rajz: írásbeli vizsga,
  - technika: írásbeli vizsga,
  - ének: szóbeli vizsga,
  - testnevelés: gyakorlati vizsga.

Az osztályozó vizsga - helyi tanterv szerinti tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit a pedagógiai program Helyi tanterv fejezete tartalmazza. A tanuló írásbeli, szóbeli, gyakorlati munkájának értékelését a pedagógiai programban meghatározott elvek figyelembe vételével kell végezni. Az osztályozó vizsga eredményéről a félévi értesítőbe, illetve a bizonyítványba írt osztályzattal (szöveges értékeléssel) a tanulót az osztályozó vizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

A vizsga írásbeli és szóbeli része egyenlő mértékben számít be a vizsga végső értékelésébe.

JAVÍTÓVIZSGA

Javítóvizsgát tehet a tanuló (2-8. évfolyamon), ha

- a tanítási év végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára *felróható okból* elkésik, távol marad, engedély nélkül távozik.

A javítóvizsgát augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban az igazgató által az iskola munkatervében meghatározott napokon kell tartani. A javítóvizsga eredményéről a bizonyítványba írt osztályzattal (szöveges értékeléssel) a tanulót a javítóvizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

PÓTLÓ ÉS KÜLÖNBÖZETI VIZSGA

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki *fel nem róható okból* elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

A pótló vizsgát az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az iskola számára megszervezhető legközelebbi, az igazgató által meghatározott napon kell tartani.

Különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak a másik iskolából vagy osztályból történő átvétel esetén, ha az évfolyamát megelőző tanév végén nem kapott osztályzatot vagy szöveges értékelést olyan tantárgyból, amely számára a választott osztályban vagy csoportban kötelező tantárgy lesz.

A különbözeti vizsga időpontját az igazgató határozza meg.

A különbözeti vizsga vizsgaidőszakai iskolánkban:

július 15. - augusztus 15. közötti időszak, valamint

december 15. – január 15. közötti időszak.

Szükség esetén az intézményvezető más időszakokban is kijelölheti a vizsgaidőpontokat.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatni kell.

A különbözeti vizsga eredményéről a különbözeti vizsgáról készített jegyzőkönyv alapján a tanulót a különbözeti vizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

Az értékelés rendje

Magasabb évfolyamba léphet az a tanuló, aki a helyi tanterv minimális követelményeit teljesítette (2-8. évfolyamon), vagyis az adott tantárgyi követelményeket a tanév végén osztályozó, pótló,

különbözeti vagy javítóvizsgán legalább elégséges (2) szinten teljesítette. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól, megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

Az elégséges szint eléréséhez szükséges minimális ismeretanyagot a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve a szaktanárok határozták meg tantárgyanként és évfolyamonként, és amely a Helyi tanterv „**Tantárgyi minimumkövetelmények**” c. fejezetében részletesen megtalálható.

TANTÁRGYI MINIMUM KÖVETELMÉNYEK
ALSÓ TAGOZAT TANTÁRGYI MINIMUM KÖVETELMÉNYEI

1. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

MAGYAR IRODALOM

Olvasás:

- Hangképzésnél törekedjen a tiszta kiejtésre.
- Értse az egyszerű utasításokat, szóbeli közléseket.
- Ismerje fel a betűket.
- Legyen képes a betűk összeolvasására.
- Felkészülést követően lassú folyamatossgal tudjon egy tankönyvi nehézségű szöveget felolvasni.
- Képes legyen egy rövid hallott vagy olvasott szöveg tartalmát képek segítségével elmondani.
- Tudjon a szöveg tartalmára irányuló kérdésekre válaszolni, egyszerű feladatokat megoldani.
- Olvasási hibáit segítségadással javítsa.
- Legyen képes tanult memoriter két versszakának szöveghű elmondására.

MAGYAR NYELV

Írás:

- Írásban szabályosan alakítsa a tanult betűket, a vonalrendszerben helyesen tájékozódjon.
- Ismerje fel a magyar ábécé betűinek írott alakjait.
- Rövid szavakat, szókapcsolatokat, rövid mondatokat másoljon írott és nyomtatott mintáról.
- Ismerje a rövid-hosszú időtartam, és a j-ly jelölési módjait a tanult szókészletben.
- Tudjon kiejtés szerinti rövid szavakat , szókapcsolatokat írni diktálás után.
- Legyen képes a tanuló saját nevének önálló, helyes leírására

MATEMATIKA:

- Számok olvasása, írása 20-as számkörben
- Számfogalom, számok tulajdonságai, biztos számlálás 20-as számkörben (páros, páratlan, számszomszédok).
- Hozzátevés, elvétel megfogalmazása szóban, lejegyzése művelettel.
- Összeadás, kivonás, bontás, pótlás 20-as számkörben.
- Összefüggések: több, kevesebb, egyenlő megfogalmazása, lejegyzése, relációs jelek alkalmazása.
- Nyitott mondatok megoldása
- Szabályjátékok megoldása
- Méter, deciméter, liter, deciliter mennyiségek értelmezése
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása, válasz megfogalmazása.
- Síkbeli alakzatok megkülönböztetése, alak megnevezése, csoportosítása (logikai készlet).

KÖRNYEZETISMERET:

Képességeinek megfelelően első osztály végén a tanuló:

- tájékozódjon jól saját testén, tudja megnevezni főbb testrészeit.
- ismerje az egészséges életmód főbb jellemzőit
- ismerje a betegségek leggyakoribb tüneteit
- tudja az irányokat helyesen használni.
- ismerje az iskola nevét, annak helységeit, s azokat rendeltetésszerűen használja.
- tudja elmondani saját lakcímét, szülei nevét.
- ismerje a településfajtákat, azok jellemzőit
- ismerje a napszakokat, a hét napjait, a hónapok, évszakok nevét, azok sorrendjét.
- tudjon röviden beszámolni a napi időjárásról. - tudja megkülönböztetni az élő és az élettelen.
- ismerje fel a növények és az állatok legfontosabb részeit.

ETIKA

- Tudjon bemutatkozni.
- Ismerje fel, kedvelt és nem kedvelt tevékenységeit.
- Azonosítsa saját viselkedésének jellemző elemeit.
- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait.
- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, segítsen az ünnepek előkészületeiben.

- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös munkában.
- Különböztesse meg a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje fel az igazságos és az igazságtalan helyzeteket.
- Legyen képes az alapérzelmek felismerésére, megnevezésére.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket.
- Legyen képes felelősséggel gondolkodni a körülöttünk élő állatokról, növényekről.

ÉNEK-ZENE

- Képes legyen 5 tanult (népi gyermekjátékot, mondókát, népdalt) bemutatni, énekelni emlékezetből. Én kis kertem kerteltem; Fecskét látok; Fehér liliomszál; Gyertek haza ludaim; Gyertek lányok játszani, játszani; Gyertek lányok ligetre; Gyerünk, menjünk vendégségbe; Hej, a sályi piacon; Hess el, sas!; Hinta, palinta; Hold, hold, fényes lánc; Kering az orsó; Kicsi vagyok én; Körtéfa; Megy a kocsi; Nyisd ki Isten kikapudát; Rece, rece pogácsa; Sírjunk, ríjunk; Szegény legény; Szólj síp, szólj; Ti csak esztek, isztok; Túrót ettem; Tücsök koma gyere ki; Zíbor, zábor; Zsipp-zsupp
- Képes legyen egyenletes mérő és a dal ritmusának megkülönböztetése (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel, dallamhangszerekkel).
- Ismerje a egyed, nyolcadpár, negyed szünet fogalmát, írja le, nyomtatott és kézzel írt formában is.
- Tudja a tanult dal, mondóka ritmusát tapsolni.
- Képes legyen hangoztatni ritmusmotívumokat ritmustapssal és ritmushangszerekkel. Ritmusolvasás, ritmusfelelgetés, ritmuspótlás, ritmuslánc, ritmusmemoriter.
- Képes legyen a tanult dalokból a dallam kiemelésére, felismerésére, egyszerű dallamfordulatok: s-m, l-s-m éneklésére.
- Önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban tudjon énekelni, törekedjen a tiszta intonációra;
- Különböző hangerővel tudjon énekelni;

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Tudja élményeit, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníteni (rajzolással, festéssel, formázással, építéssel) síkban és a térben is.
- Tudjon közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok alapján (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség, anyagszerűség, elhelyezkedés) vizuális jellemzőket kiválasztani, csoportosítani, megnevezni (pl. legsötétebb szín, legnagyobb forma, a kép jobb oldalán elhelyezkedő figura).
- Ismerje fel a műalkotások témáit.
- Tudjon önállóan, felismerhető jegyekkel ábrázolni tárgyakat, élőlényeket közvetlen szemlélet és emlékezet után.
- Ismerje és megfelelően használja a különböző rajzeszközöket.
- Tudjon egyszerű nyomatot létrehozni.
- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Tudja mi az ismétlés és a ritmus, díszítésnél alkalmazzon ötletes sorritmusokat és terülő ritmusokat.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- Ismerje fel a természetes és mesterséges anyagokat, legyen képes tárgyakat anyaguk alapján csoportosítani (fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag).
- Tudjon egyszerű tárgyakat minta alapján létrehozni képlékeny anyagból (gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, kivájással, nyújtással, mintázással), papírból (hajtogatással, tépéssel, nyírással).
- Ismerje a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, a rendőr közlekedést irányító karjelzéseit.
- Ismerje a lakás helyiségeit és azok funkcióit.
- Tudjon megnevezni néhány házimunkát.

TESTNEVELÉS

Rendgyakorlatok:

- Értse a vezényszavakat, tudja végrehajtani.
- Fordulatok, hátra arc helyben.
- Legyen képes összerendezett, fegyelmezett mozgásra, viselkedésre.

Gimnasztika:

- Bemutatás után tudja elvégezni az elmondott 2-4 ütemű gyakorlatot.

Járások, futások:

- Tudjon 5-6 percig kitartóan futni.
- Tudjon futni iram- és irányváltásokkal, tárgykerüléssel.
- Járás közben hajtson végre egyszerűbb utánzó járásokat.

Szökdelések, ugrások:

- Tudjon végrehajtani különböző szökdeléseket, játékos ugrásokat.
- Eszközökre, tárgyakra való fel- és leugrás koordinált végrehajtása.
- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Tudjon ugrókötelet folyamatosan hajtani helyben.

Dobások:

- Tudja a tevékenységcéljának megfelelően dobni a labdát.
- Tudjon célba dobni, távolba dobni kislabdával.

Támasz, függés és egyensúlygyakorlatok:

- Legyen képes megtartani a testsúlyát támaszban.
- Tudjon végrehajtani guruló átfordulást előre.
- Bordásfalon vándormászást.

Labdás gyakorlatok:

- Tudja a labdát gurítani, feldobni, elkapni kétkezes alsó dobással.
- Labdapattogtatás helyben, labdaterelés utánzó járások közben.

2. évfolyam

MAGYAR IRODALOM

A tanuló képes legyen

- ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására;
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására;
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre;
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására;
- szavak, szószerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására
- olvasmányok tartalmának elmondására önállóan
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására folyamatosságra,

pontosságra törekedve. A felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel;

- A mondat végét és a vesszőt érzékelteti.
- másfél oldal terjedelmű -életkorának megfelelő- szöveg megértésére néma olvasással
- az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen megfogalmazni,
- elmondani az olvasottak lényegét
- Szöveghűen mondja el a memoritereket.

MAGYAR NYELV:

- az ábécérend ismeretére, szavak betűrendbe sorolására
- hosszú magán- és mássalhangzók fölismerésére a beszédben;
- a hosszú hangok jelölésére írásban:
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat begyakorolt szókészlet körében. 30-40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli az aj hangot.
- írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz
- rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére, tollbamondásra, a kiejtéstől eltérőké másolással.
- Másolásakor nem vét írástechnikai hibát. Szövegminta alapján felismeri és kijavítja hibáit. Percenként 15-20 betűt ír.
- az aj hang biztos jelölésére 20 - a tanulók által gyakran használt - szótőben;
- a mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolására;
- a szavak elválasztására a szótagolás szabályai szerint.

Memoriterek:

Mondókák, sorolók, találós kérdések, népdalok. Mesemondás.

Petőfi Sándor: Anyám tyúkja;

JózsefAttila: Altató;

Szabó Lőrinc: Csiga-biga;

Weöres Sándor és Kányádi Sándor verseiből szabadon választott.

MATEMATIKA

- Számok helye a számegyenesen, nagyság szerinti sorrendje.
- A számok néhány tulajdonságának ismerete: adott szám jellemzése a megismert tulajdonságokkal.
- A számok közötti kapcsolatok felismerése.

- Biztos számfogalom a 100-as számkörben.
- Alapműveletek (összeadás, kivonás, szorzás, részekre osztás, bennfoglalás, maradékos osztás) értelmezése kirakással. Műveletek megoldása szóban.
- A kisegyszeregy biztonságos ismerete.
- A számok közötti kapcsolatok műveletekkel történő megjelenítése.
- Tagok felcserélhetőségének, csoportthatóságának ismerete, felhasználása számolási feladatokban.
- Fordított műveletek alkalmazása.
- A számítások helyességének ellenőrzése, az eredmény értelmezése.
- A műveletek közötti kapcsolatok felismerése.
- A kapcsolatok kifejezése szóban.
- Állítások megfogalmazása tevékenységről, rajzról.
- Állítások igazságának megítélése.
- Nyitott mondat kiegészítése igazzá, hamissá tevése.
- Nyitott mondat készítése ábráról.
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása:
- Lejegyzés (ábrázolás)
- Műveletek kijelölése
- Számolás
- Ellenőrzés
- Válasz megfogalmazása
- Adott szabályú sorozat folytatása.
- Sorozatok képzése.
- Testek létrehozása másolással megadott egyszerű feltétel szerint.
- Élek, csúcsok, lapok felismerése, számbavétele a kocka és a téglatest esetében.
- Síkidomok létrehozása másolással, megadott egyszerű feltétel szerint.
- Csoportosítás, válogatás tulajdonságok szerint.
- Gyakorlati mérések a tanult egységekkel.
- A tanult szabványmértékegységek ismerete; használata.

KÖRNYEZETISMERET

- Megfigyeléseiről tapasztalatairól a tanuló tudjon szóban beszámolni !
- Tapasztalatait rögzítse! Ismerje fel a tanult jelenségeket rajzról, képről!
- Ismert témakörben csoportosítson megadott szempont szerint!
- Legyen képes méréseket végezni, használja helyesen a tanult mértékegységeket!

- Használja helyesen a napszakok nevét! Sorolja fel az évszakokat és a hónapokat helyes sorrendben!
- Nevezze meg az évszakok jellemző időjárási jelenségeit!
- Mutassa be a tanult élőlényeket, sorolja fel jellemző jegyeit!
- Tájékozódjon jól saját testén! Ismeije a fontosabb élelmiszercsoportokat valamint ezek arányos fogyasztását egészsége érdekében!
- Fogadja el a másságot és a testi fogyatékos embereket!
- Ismeije és használja pontosan a helyet, helyzetet jelentő (előtte, mögötte, között, alatta, fölött, mellette) kifejezéseket!
- Nevezze meg otthona és az iskola között lévő legfőbb közlekedési veszélyforrásokat, ismeije azok elkerülésének módját!
- Ismerje lakóhelye főbb jellegzetességeit!
- Lakóhelye bemutatása néhány mondattal
- Ismertessen egyet a település hagyományai közül!

ETIKA

- Ismerje és nevezze meg a pozitív és negatív érzelmeket csoportos tevékenységet esetén is.
- Képes a jó és rossz tulajdonságait, kedvelt és nem kedvelt tevékenységeit felsorolni.
- Ismerje fel és nevezze meg a szűkebb és a tágabb családtagjait. Ismerje a rokonsági szinteket.
- Azonosítsa a családi szerep- és felelősségvállalást.
- Értse meg, különítse el a családi és az egyéb ünnepeket, és vegyen részt annak előkészületében.
- Ismerje fel az emberekkel kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekedjen ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tegyen.
- Mérje fel az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő vállaljon feladatot a közös munkában. Legyen együttműködő a közösséggel. Ismerje fel a kirekesztést.
- Különböztesse meg a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezze ki.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket. Legyenek természetvédelmi ötletei.
- Ismerjen meg többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.
- Legyen nyitott a világ történéseire.

ÉNEK-ZENE

- Tudjon csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekelni, törekedjen a tiszta intonációra.
- Képes legyen különböző hangerővel énekelni.
- Énekeljen jó tempóban, helyes testtartással és artikulálva.
- Ismerje a szolmizációs hangokat, azok kézjelét.
- Tudja elhelyezni a szolmizációs hangokat az ötvonalas rendszerben.
- Képes legyen kézjelről énekelni, szolmizálni.
- Érzékelje és tudja megnevezni a hangerő, hangszín, hangmagasság változásait, az öt körülvevő világ hangjaiban, tanult dalokban, zeneművekben.
- Ismerje fel, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részleteket.
- Értse a tempó és az egyenletes lüktetés fogalmát, tudja alkalmazni azokat.
- Képes legyen megkülönböztetni mérőt és ritmust.
- Tudja tapsolni a dalok, mondókák ritmusát.
- Ismerje fel és hangoztassa a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és fél értékű szünetet, tájékozódjon a 2/4-es és a 4/4-es ütemben, ismerje és használja az ütemvonalat, záróvonalat, ismétlőjelet.
- Képes legyen felismerni a zongora hangját, a gyermekkar hangját.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Tudja megjeleníteni élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel (rajzol, fest).
- Ismerje a képlékeny anyagok közül az agyagot, gyurmát, legyen képes mintázni, plasztikát létrehozni.
- Ismerje fel a műalkotások témáit.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

- Ismerje fel és tudjon néhány tulajdonságot a természetes és mesterséges anyagokról, legyen képes tárgyakat anyaguk alapján csoportosítani (fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag).
- Tudjon egyszerű tárgyakat minta alapján létrehozni képlékeny anyagból (gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, kivájással, nyújtással, mintázással), papírból (hajtogatással, tépéssel, nyírással).
- Ismerje az asztalterítést, asztali illemtant, szalvétahajtogatást.

- Ismerje a gyalogos és kerékpáros közlekedés alapvető szabályait, a rendőr közlekedést irányító karjelzéseit.
- Ismerje a lakás helyiségeit és azok funkcióját.
- Tudjon megnevezni néhány házimunkát.

TESTNEVELÉS

Rendgyakorlatok:

- Értse a vezényszavakat, tudja azokat végrehajtani.
- Testfordulatok helyben, helyben járás, járás indul, lépés állj vezényszavak végrehajtása.
- Legyen képes összerendezett, fegyelmezett mozgásra, viselkedésre.

Gimnasztika:

- Bemutatás után tudja elvégezni az elmondott 2-4 ütemű gyakorlatot.

Járások, futások:

- Tudjon 4-6 percig kitartóan futni.
- Tudjon futni iram és irányváltásokkal, tárgykerüléssel, tudja a futás iramát a távhoz és körülményekhez igazítani.
- Járás és futás közben hajtson végre egyszerűbb utánozó járásokat és szökdeléseket.

Szökdelések, ugrások:

- Különböző szökdelések végrehajtása, helyben szökdelés zárt lábbal, szökdelés két lábon előre, hátra, oldalra.
- Helyből és nekifutással történő ugrások végrehajtása.
- Tudjon ugrókötelet folyamatosan hajtani helyben és haladással.

Dobások:

- Célbadobás, távolba dobás alkalmával az egykezes felső alkalmazása.

Támasz, függés és egyensúlygyakorlatok:

- Képes legyen megtartani a testsúlyát támaszban és függésben is.
- Tudjon végrehajtani gurulóátfordulást előre és hátra.
- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek végrehajtása.

Labdás gyakorlatok:

- Tudja a labdát gurítani, feldobni, elkapni, kétkezes alsó és kétkezes felső dobás használata.
- Labdapattogatás helyben és haladással.
- Labdavezetés kézzel, lábbal, tárgykerüléssel.

3. évfolyam

MAGYAR IRODALOM

- egy oldal terjedelmű szépirodalmi, fél oldal terjedelmű ismeretterjesztő szöveg néma olvasása
- a megértés bizonyítása szóbeli és írásbeli feladatok megoldásával
- megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket
- megnevezi a szereplőket, azonosítja a történet idejét, és helyszínét, cselekményeinek sorrendjét helyesen állapítja meg
- összefüggő beszámoló szövegről
- konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemtzőket
- ismert szöveg felkészülés utáni érthető, tagolt felolvasása
- szabadon választott memoriterek szöveghű előadása

MAGYAR NYELV:

- hat-nyolc értelmes, összefüggő mondat írása megadott vagy választott témáról
- a tanult tulajdonnevek nagybetűvel való kezdése
- az időtartam helyes jelölése a begyakorolt esetekben
- egyszerű szavak elválasztása önállóan
- igék, főnevek, melléknevek felismerése és szó fajának megnevezése
- toldalékos formájában szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat
- a többes szám kifejezésének a felismerése
- szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket
- a j hang helyes jelölése a tanult szófajokban
- a korosztály szókincsében megtalálható, a kiejtésnek megfelelően írandó szavak helyes rögzítése
- a szöveg mondatokra tagolása, a mondatkezdés- és zárás helyes jelölése
- írásmunkák elvégzése olvashatóan, tetszetős formában, az íráshoz szükséges tempóban
- az önálló írásbeli munkák javítása tanítói segítséggel

MATEMATIKA

- adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése
- biztos számfogalom 1000-es számkörben
- számok írása, olvasása 1000-ig
- számok nagyságrendjének és helyiértékének biztos ismerete
- számok képzése, helyiérték szerinti bontása

- alpműveletek eljárásának alkalmazása szóban és írásban
- becslést, ellenőrzés eszközként használata
- egyszerű nyitott mondat kiegészítése igazzá, hamissá
- nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése kis véges alaphalmazon
- behelyettesítéssel helyes műveleti sorrend több művelet esetén
- szöveges feladatok értelmezése, adatainak lejegyzése, megoldási terv készítése
- táblázat kiegészítése, kitöltése adott szabály alapján
- sorozat folytatása adott vagy felismert szabály alapján
- a gyakorlatban végrehajtott mérések alapján a mértékegység és a mérőszám kapcsolatának megállapítása
- át- és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolódva
- szám és szöveges feladatok a tanult mértékegységekkel
- egyszerű geometriai alakzatok felismerése, néhány tulajdonságuk megnevezése
- síkidomok, testek előállítása tevékenységgel
- a biztos és a véletlen megkülönböztetése konkrét tapasztalatszerzés útján

KÖRNYEZETISMERET:

- legyen képes a zöldterületen élő leggyakoribb élőlények felismerésére, jellemzésére, megnevezésére
- ismerje a növényi szervek feladatát
- tudja, hogy a növények életben maradásához tápanyagokra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség
- nevezze meg az anyag halmazállapotait, azok néhány jellemzőjét
- olvassa le helyesen a hőmérőt
- közvetlen környezetéből nevezzen meg példákat a halmazállapot-változásra
- Használja helyesen az oldódás, olvadás szavakat
- Ismerje a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját
- tudja megkülönböztetni az egészséges és a beteg állapotot
- legyen képes tájékozódni az iskola környékéről készített térképvázlaton
- ismerje fel lakóhelyét, tudjon önállóan tájékozódni a település térképén
- állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat
- nevezze nevén a település jellemző felszíni formáit, felszíni vizeit, nevezetes épületeit, közlekedési eszközeit
- vegye észre, hogy a helytelen emberi magatartás hogyan veszélyezteti az élőlények életét

ETIKA

- Legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól; képes önmagát fejleszteni.
- Képes célokat kitűzni maga elé, és azonosítani a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket.
- Tudjon figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik.
- Osztályközössége szabályait elfogadja, betartja.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.
- Ismerje az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Ismerjen néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket. Legyenek természetvédelmi ötletei.
- Ismerjen meg többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.
- Legyen nyitott a világ történéseire.

DIGITÁLIS KULTÚRA

- Tudja megnevezni digitális környezet elemeit.
- Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazásokat képes legyen használni.
- Tudja megnevezni a digitális eszközöket és főbb funkcióit.
- Képes legyen használni a digitális eszközöket.
- Ismerje a problémamegoldás folyamatát digitális eszközzel.
- Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása
- Ismerje az elkészített produktum mentésének és megnyitásának lépéseit.
- Képes legyen az alkalmazói készségek alapozására és fejlesztésére.
- Alkalmazza a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközöket
- Ismerje a böngészőprogram alapfunkcióit.
- Képes legyen értelmezni a személyes adat fogalmát.

ÉNEK-ZENE

- Képes legyen emlékezetből több versszakkal, egyénileg vagy csoportosan 20 dalt elénekelni
- Tudjon kézjelről, betűkottáról szolmizálva, majd szöveggel dalt tanulni
- Képessé váljon a tanult zenei elemek kottaképről való felismerésére
- Tudja megnevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket
- Képes legyen az ismert dalokat kézjelről, betűkottáról, hangjegykottáról énekelni

- Szólaltassa meg az ismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan, egyénileg és csoportosan.
- Képes legyen különböző hangerővel énekelni
- Énekeljen jó tempóban, helyes testtartással és artikulálva
- Ismerje a szolmizációs hangokat, azok kézjelét
- Tudja elhelyezni a szolmizációs hangokat az ötvonalas rendszerben
- Ismerje a főbb magyar népdalgyűjtőket, zeneszerzőket.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Tudatosan alkalmazza a megismert vizuális kifejezőeszközöket.
- Legyen nyitott az új vizuális kifejezőeszközök megismerésére.
- Legyen képes élmény- és emlékkifejezésre, illusztráció síkbáb és egyszerű jelmez készítésére.
- Legyen képes élményeit, elképzeléseit árnyaltan megjeleníteni.
- Festményeiben legyen képes színárnyalatokat használni.
- Legyen képes mozgásformákat és térviszonyokat felismerhetően ábrázolni.
- Legyen képes műalkotásokat megfigyelni, szempontok alapján elemezni, formákat, színeket, érzelmeket észrevenni.
- Legyen képes ötleteit önállóan megvalósítani.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Család, otthon, háztartás:

- Ismerje a lakás helyiségeit, azok funkcióját.
- Vegyen részt a családi munkamegosztásban.
- Az életkorának, fejlettségnek megfelelően legyen képes önkiszolgáló tevékenységekre.
- Ismerje a vendéglátás alapvető tevékenységeit, tudjon segíteni asztalterítésben, tálalásban.
- Tudja, hogy a háztartásban hogyan lehet takarékoskodni alapanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel.

Anyagok és alakításuk:

- Ismerje a karton és papírlemez tulajdonságait, tudja azokat felsorolni.
- Legyen képes keményebb papírokkal is dolgozni, tudja előkarcolni, hajtani, nyírni.

Jeles napok:

- Ismerjen néhány családi szokást és hagyományt.
- Tudjon néhány ünnepi hangulatot kifejező dekorációt készíteni.
- Legyen képes ajándékot csomagolni.

Mérés:

- Tudjon önállóan cm pontossággal méréseket végezni.

Közlekedési ismeretek:

- Ismerje és tartsa be a gyalogos közlekedés szabályait, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés esetén.
- Képekről tudjon közlekedési szituációkat értelmezni, arról beszélni.
- Ismerje a kerékpáros közlekedés alapvető szabályait.

Tervezés, építés:

- Önállóan tudjon munkameneteket tervezni.
- Lássa előre az egymásra épülő tevékenységeket.
- Tudjon építőelemekből, LEGO-ból modelleket készíteni.

Háztartástan, életvitel:

- Ismerje és törekedjen az egészséges életmódnak megfelelően szervezni tevékenységeit.
- Ismerje a segélyhívószámokat és a telefonos segélyhívás szabályait.

TESTNEVELÉS

Rendgyakorlatok:

- Értse a gyakorlatokra vonatkozó szakkifejezéseket.
- Tudjon testfordulatokat helyben, két ütemben végrehajtani.

Gimnasztika:

- Tudja a tanult gimnasztikai gyakorlatokból összeállított mozgásokat folyamatosan és pontosan, a pedagógus utasításainak megfelelően ütemtartással végrehajtani.

Járások, futások:

- Tudjon járni, futni ütemtartással, zenére is.
- Tudjon 4-5 percig kitartóan futni.
- Tudjon gyors indulást állórajtból.
- Tudjon futni iram és irányváltásokkal, tárgyak kerülésével, tudja a futás iramát a távhoz és a körülményekhez igazítani.

Szökdelések, ugrások:

- Tudjon ugrókötelet megfelelő ugrásszámmal folyamatosan hajtani, helyben és haladással.

Dobások:

- Képes a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód kiválasztására.
- Tudjon kislabdahajítást végezni állóhelyből, kilépéssel harántterpeszbe.

Talajtorna:

- Tudjon gurulóátfordulást előre végezni.

Labdás gyakorlatok:

- Ismerje és használja a kétkezes alsó, kétkezes felső és egykezes felső dobásmódokat.
- Tudjon labdát vezetni kézzel, tárgyak kerülésével.

4. évfolyam

MAGYAR IRODALOM

- Érthető, helyesen tagolt, a magyar nyelv hangzástörvényeinek megfelelő beszéd a mindennapi kommunikációban.
- Előzetes felkészülés után kb. fél oldal terjedelmű szöveg pontos, a tartalmat kifejező felolvasása az élőbeszédet megközelítő tempóban és helyes hanglejtéssel.
- Az olvasott szöveg részekre tagolása után önálló vázlat írása. Ennek alapján tartalommondás a lényeges események kiemelésével és a megfelelő időrendi sorrend betartásával.
- Egy oldal terjedelmű, az életkornak megfelelő szöveg néma elolvasása után a szövegértés bizonyítására egyszerű és gondolkodást, következtetést igénylő feladatok megoldása.
- Legnagyobb költőink, íróink nevének és a tőlük olvasott művek címének, és azok témájának egymáshoz rendelése.
- Egy kortárs magyar költő szabadon választott versének elszavalása.(pl. Varró Dániel, Lackfi János)

MAGYAR NYELV

- Az ábécérend ismerete, szavak betűrendbe sorolása megegyező kezdőbetűvel is.
- A magán-és mássalhangzók helyes időtartamának jelölése ismert szavakban.
- A j hang betűjelének helyes megválasztása ismert szavakban.
- A mondat és a tulajdonnevek tanult eseteinek nagybetűs kezdése.
- A múlt idő jelének helyes használata
- Az igekötős igék helyesírása.
- Igeragozás, igemódok felismerése.
- A melléknév, a számnév fokozott alakjának helyes írásmódja, a keltezés többféle helyesírása.
- Szavak elválasztása.
- Szavak csoportosítása a tanult szófajok szerint.
- Egyalakú szótövek fölismerése, a tanult szófajok toldalékos alakjainak írása, a hangkapcsolati törvényiek helyes jelölése szóelemzés segítségével.
- A mondatfajták megnevezése, a mondatvégi írásjelek helyes alkalmazása.

- e-mail vagy sms szövegének megfogalmazása egy szabadon választott témáról.

MATEMATIKA:

- Biztos számfogalom tízezres számkörben.
- Számok helyi érték szerinti írása, olvasása.
- Számjegyek alaki és helyi értékének biztos ismerete.
- Számok képzése, bontása.
- A tízes, száz, ezres számszomszédok meghatározása.
- Szóbeli műveletek értelmezése és megoldása tízezres számkörben (fejszámolás).
- Sorozat szabályának felismerése, sorozat folytatása.
- A szabály megfogalmazása egyszerű formában.
- Összefüggés felismerése a táblázat elemei között.
- Összetartozó elemek táblázatba rendezése.
- írásbeli műveletek értelmezése és megoldása tízezres számkörben
- A becslés, ellenőrzés eszközként való alkalmazása.
- A helyes műveleti sorrend ismerete és alkalmazása a négy alpművelet körében
- A törtszám fogalmának értelmezése színezéssel rajzokon, törtek összehasonlítása.
- Egy szerű, összetett és fordított szövegezésű szöveges feladathoz tartozó számfeladat alkotása, és ezzel a szöveges feladat megoldása
- Megoldási algoritmusok alkalmazása.
- Adott halmaz elemeinek szétválogatása megadott szempont szerint.
- Nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése véges és végtelen alaphalmazon.
- Mérés szabvány egységekkel.
- Át-és beváltások a tanult mértékegységekkel gyakorlati mérésekhez kapcsolva.
- Számítások a kerület és terület megállapítására.
- Geometriai tulajdonságok felismerése, alakzatok kiválasztása a felismert tulajdonság alapján.
- Alapvető pénzügyi fogalmak ismerete, megfelelő alkalmazása szóban és írásban: bevétel, kiadás, törlesztés, kölcsön, haszon.
- Egyszerű rajzolóprogram segítségével játékos feladatok megoldása számítógépen.

KÖRNYEZETISMERET:

- Tudja az élőlényeket megfelelő csoportba besorolni, ismerje ezeknek a csoportoknak a fő jellemzőit.

- Mutasson be egy ismert növényt, emlőst, madarat és gerinctelen állatot a lakóhely környezetéből, ismeije az életükhöz szükséges környezeti feltételeket.
- Ismerje a domborzati elemek jelölését a térképen. Találja meg lakóhelyét, valamint az ország nagy tájegységeit, nagy tavait és folyóit Magyarország domborzati térképén.
- Mutassa be a lakóhelyéhez közeli kirándulóhelyek egyikét.
- Tudjon irányokat meghatározni fő világtájak segítségével, tájékozódni iránytűvel.
- Ismerje a következő fogalmakat: Föld mágneses tere, mágneses vonzás, taszítás.
  - Mondjon példát hang- és fényjelenségekre.
  - Ismerje a víz körforgását a természetben.
  - Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között.
  - Ismeije fel a betegségtüneteket, tudja alkalmazni a fertőzések megelőzésének módjait.
  - Sorolja fel a gyógyítást végző szakembereket, ismeije a mentősök munkáját.
  - Tudja, hogyan őrizheti meg egészségét, és mi veszélyezteti azt leginkább.
  - Ismerje az egészséges életmód (táplálkozás, aktív és passzív pihenés, öltözködés, személyes higiéné, rendszeres testmozgás, lelki egészség) lehetőségeit, a mozgásszegény életmód káros hatásait, a gyakori gyermekbetegségek (nátha, influenza, bántányhimlő) tüneteit.
  - Ismerje az emberi életszakaszokat, a fejlődés, növekedés, öregedés folyamatát.
  - Nevezzen meg veszélyhelyzeteket járművel való közlekedés, kerékpározás közben.
  - Nevezzen meg a környezetéből környezetszennyező forrásokat, ismeije azok egészség károsító hatásait.
  - Ismerje a környezettudatosság, a tudatos fogyasztói viselkedés, a takarékoskodás, a komposztálás lehetőségeit, megvalósításuk módjait.
  - Ismerje a szerves hulladékok csoportosítását a komposztálhatóság szerint. A megújuló és nem megújuló energiaforrásokat, az elektromos készülékek energiatakarékos üzemeltetésének lehetőségeit.
  - Tudjon példát mondani saját életéből a papír, műanyag és fém újrahasznosítására.
  - A tanuló legyen képes a tankönyvön kívül más ismerethordozókból a tananyaghoz kapcsolódó információkat gyűjteni.
  - Rendelkezzen az életkorának megfelelő környezeti erkölccsel, társadalmi, természeti felelősséggel, együttműködő képességgel, a közös felelősségtudat alapjaival.

ANGOL NYELV

- KER- szintben nem megadható.
- A tanuló tevékenyen részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét, megérti a normál beszédüteműnél valamivel lassabb szóbeli nyelvi közlést.
- Elmond néhány verset, dalt, kiszámolót, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján képes egyszerű párbeszédet folytatni társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában helyes, az anyanyelvi beszélő számára is érthető hangsúlyozással képes felolvasni.
- Megismerkedik az egy- és kétnyelvű szótárak használatával.
- Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.
- Az ilyen jellegű szövegeket tudja tollbamondás alapján is leírni.
- A tanuló produktív (aktív) szókincse kb. 300 lexikai egység, a receptív (passzív) szókincs ennek a fele.

ETIKA

- Figyeljen oda másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is.
- Értse, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, betartja a megértett szabályokat, részt vesz szabályok kialakításában.
- Tudja a jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.
- Képes példaképet választani. Választását indokolni tudja.
- Reális és irreális célokat fel tudja ismerni, a vágyak és célok összefüggéseit képes feltárni.
- Meg tudja érteni az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- Az együttérzés, empátia, a kommunikáció módjait gyakorolja.

DIGITÁLIS KULTÚRA

- Megnevezi a digitális környezet elemeit.
- Képes az online és az offline környezet összehasonlítására.
- Használja a digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazásokat.

- Megnevezi a digitális eszközök és főbb funkcióit.
- A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályokat ismeri.
- Képes a digitális eszközök használatára.
- Képes a problémamegoldásra digitális eszközzel.
- Ismeri a digitális eszköz használatának korlátait.
- Ismeri a digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségeit.
- Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazására.
- Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazására
- Ismeri az elkészített produktum mentését és megnyitását.
- Alkalmazza a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközöket.
- Ismeri a böngészőprogram alapfunkcióit.
- Egyszerű kulcsszavas keresést képes alkalmazni.
- Véleményt tud alkotni a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban.
- A személyes adat fogalmát képes értelmezni.
- Az online zaklatás felismeri, a segítségkérés lehetőségeit be tudja mutatni.
- A személyes adatok védelmére képes.
- Ismeri mobileszközök alkalmazásának előnyeit és veszélyeit.
- Felismer egyszerű, hétköznapi algoritmusokat, tevékenység útján történő megvalósítására képes.
- Algoritmust képes lépésekre bontani, algoritmus kiválasztására, néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazására, módosítására.
- Tud egyszerű algoritmusok kódolni. pl. padlórobottal
- Adott problémához algoritmust tud választani.
- Képes kódolni tevékenységgel, Kódolni grafikus felületen.

ÉNEK-ZENE

- Tudjon 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvényt) emlékezetből énekelni „a-e” hangterjedelemben több versszakkal, egyénileg és csoportosan.
- Legyen képes népdalokat adott szempont szerint csokorba fűzni.
- Legyen képes bátran és zengő hangon jó hangmagasságban szövegtartalmat kifejezően énekelni az ismert dalokat.
- Tudjon új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézzelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.

- Ismerje fel a tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) kottaképről. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltassa meg csoportosan és egyénileg is.
- Ismerje a ritmusképletek (éles és nyújtott ritmus, szinkópa) nevét, jelét, tudja ezeket hangoztatni, ismerje fel őket dalokban hallás után és kottában is.
- Ismerje a szolmizációs hangok nevét dó-tól felső dó-ig, tudja kézjelüket, helyüket a vonalrendszerben. Az ismert dalokat olvassa kézjelről, betűkottáról.
- Hangsúlyozza helyesen a 2/4, 3/4 és 4/4-es metrumot.
- Tudja megnevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszer típusokat (vonós hangszerek, fúvós hangszerek, ütősök).
- Különböztesse meg a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől.

VIZUÁLIS KULTÚRA

- Bátran és tudatosan alkalmazza a megismert vizuális kifejezőeszközöket.
- Legyen eszköz- és anyaghasználata az alkotótevékenységének megfelelő.
- Legyen nyitott az új vizuális kifejezőeszközök megismerésére.
- Legyenek élményalkotásai részletekben gazdagok, mozgás és térábrázolásai jól felismerhetőek.
- Legyen képes műalkotásokat megfigyelni, szempontok alapján elemezni, formákat, színeket, érzelmeket észrevenni.
- Tudjon felsorolni lakókörnyezetében múzeumokat.
- Legyen képes tárgyak elkészítéseiben egyéni ötletre és tárgyalásra.
- Képes felismerni az eszköz és funkciója közötti kapcsolatot.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Ember és környezet

- Legyen képes önállóan modellt és makettet készíteni.

Anyagok megmunkálása, felhasználása:

- Biztosan tudja az anyagok jellemző tulajdonságait, tudja azokat önállóan megmunkálni.

Jeles napok:

- Ismerjen több családi szokást és hagyományt.
- Tudjon esztétikus dekorációt készíteni.
- Legyen öröme az ajándékozásban, tudjon ajándékot ízlésesen becsomagolni.

Mérés, műszaki ábrázolás:

- Ismerje fel a nézetrajzot és az alaprajzot.

Közlekedési ismeretek:

- Ismerje és alkalmazza a kerékpáros közlekedés és a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.

Háztartástan, életvitel:

- Ismerje az egészséges életmód alapelveit.
- Ismerje a segélyhívószámokat és a telefonos segélyhívás szabályait.

FELSŐ TAGOZAT TANTÁRGYI MINIMUM KÖVETELMÉNYEI

ANGOL NYELV

5.évfolyam (az emelt szint félkövér betűtípussal jelölve)

- KER- szintben nem megadható. (A1-)

Beszédértési készség:

- A tanuló megéri és követi a tanár utasításait. (Kialakul a közös csoportnyelv.)
- Felismeri és megéri új szövegkörnyezetben is a tanult szavakat, kifejezéseket.
- Képes hosszabb szövegből - amelyben néhány ismeretlen szó is van- kiszűrni a fontos információkat megadott megfigyelési szempontok alapján.
- Megért rövid, összefüggő szöveget a tanult témákban.
- **Egyszerű kívánságokat, kéréseket megfogalmaz.**
- **Tud élményekről mesélni, ismert témákban párbeszédet folytatni.**
- **Tud egyszerű utasításokat adni, felszólítani.**

Beszédkésztség:

- A tanulók kiejtésében nincsenek megértést akadályozó hibák.
- Tudja az adott idegen nyelv hangjait helyesen képezni, kiejteni, a tanult szavakat helyes kiejtéssel és hangsúllyal használni.
- Törekszik a különböző mondattípusokat helyes hangsúllyal, kiejtéssel mondani.
- A tanuló beszédritmusa közelít az anyanyelvi beszélő beszédritmusához.
- Nem verbális eszközökkel (gesztusokkal, mimikával) is kíséri mondandóját.
- Tud válaszolni a tanult témákkal kapcsolatban eldöntendő és kiegészítendő kérdésekre.
- Képes párbeszédekben szerepeket eljátszani, a mintadialógust a korábban tanult nyelvi elemekkel ötvözni.
- Beszédben helyesen alkalmazza a tanult nyelvi fordulatokat, kifejezéseket.
- Memorizál és képestársaival közösen előadni feldolgozott rövid szövegeket, párbeszédet, verseket, dalokat.

- Képes a tanult nyelvi elemek alapján elvárható szinten - képeket leírni, képek alapján rövid történeteket elmondani, személyeket, állatokat, tárgyakat röviden jellemezni, tájékoztatást kérni és adni, a tanult témakörökben véleményt nyilvánítani, és azt megindokolni.
- Tud önállóan, összefüggően, mintaszöveg alapján beszélni a tanult témákban, a gyakorolt szövegtípusokban.

Olvasásértési készség:

- Ismeri a különböző szövegtípusok jellemzőit.
- Képes a tankönyv, a munkafüzet és a feladatlapok néma értő olvasására, az utasítások megértésére.
- Megismer egy – egy, életkorának megfelelő tartalmat hordozó és ezen a nyelvi szinten íródott rövidebb autentikus vagy adaptált olvasmányt.
- Képes tanári bemutatás vagy CD-ről való meghallgatás után ismert szavakat tartalmazó szöveget hangosan, helyes kiejtéssel és intonációval érthetően felolvasni.
- Képes a szöveg lényegére, általános vagy speciális információkra irányuló olvasására, felismeri az egyszerűbb összetartozó lexikai egységeket.
- Gyakorolja a nyelvi szintjének megfelelő szótárak használatát.
- **Képes megfelelő szó- és mondathangsúllyal tartalmilag tagoltan olvasni és a szöveghez kérdéseket feltenni.**

Íráskészség:

- A tanuló képes a tanult szókincset és nyelvi szerkezetet tartalmazó szövegek diktálás utáni leírására.
- Tud ismert hallott vagy olvasott szöveg alapján kérdésekre írásban egyszerű választ adni.
- Tudja az egyszerű mondat szórendjét alkalmazni és egyszerű mondatokat logikai kapcsolatok alapján egybefűzni.
- Tud egyszerű mondatokat hiányzó szavakkal kiegészíteni.
- Tud egyszerű eseménysort önállóan leírni.
- Tud minta, illetve megadott szempontok alapján különböző típusú rövid, egyszerűbb szövegeket írni.
- **Tud egyszerű meghívót, üdvözlőlapot, képeslapot írni.**
- **Képes írásban bemutatkozni, rövid levelet írni.**
- A tanuló szókincse: 800 produktív (aktív) és 400 receptív (passzív) lexikai egység.

6. évfolyam (az emelt szint félkövér betűtípussal jelölve)

- KER- szintben megadható: A1

Beszédértés:

- A tanuló megérti és végrehajtja a bonyolultabb utasításokat.
- Megért összefüggő, a tanult témákkal kapcsolatos, kevés ismeretlen nyelvi elemeket tartalmazó nyelvi szöveget, azt tudja összefoglalni, lényegét kiemelni.
- Megoldja a szöveggel kapcsolatos feladatokat.
- Képes megállapítani a beszélő szándékát, érzelmeit az intonációból.
- Megérti a korosztályának megfelelő tartalmú szöveget átfogóan, valamint kifejleszti a szelektív hallás utáni értés technikáját autentikus hanganyagok segítségével.

Beszédkésztség:

- Tudja a tanuló a tanult memorizált anyagot pontos kiejtéssel, hangsúllyal, intonációval és megfelelő beszédkésztséggel elmondani.
- Tud embereket, tárgyakat és helyeket egyszerűen jellemezni, képeket leírni.
- Minta alapján képes rövid leírást adni, tud elmondani egyszerűen, de összefüggően eseménysort, tud beszélni a mindennapi életben vele, családjával és társaival történekekről, tud hasonlóságot és különbséget megállapítani.
- Képes megjegyzéseket fűzni a látott vagy hallott eseményekhez, olvasott szöveghez.
- A tanult szókincs és nyelvtani szerkezetek felhasználásával életszerű helyzetekben tud kérdezni, válaszolni, útbaigazítani, információt kérni és adni.
- Képes mintapárbeszédet más szituációkra kreatívan átalakítani.
- Megértési problémáihoz segítséget, engedélyt, beleegyezést kér.
- Tud egyszerű, rövidebb memoritereket elmondani, előadni.
- Képes megértetni magát számára ismeretlen, anyanyelvi személlyel.
- Tudja alkalmazni a tanult udvariassági, társalgási fordulatokat.
- **Ismert és tárgyalt témákban rövid párbeszéd lefolytatására képes.**

Olvasásértési készség:

- Tud érthetően, jó intonációval, jó ritmusban szöveget felolvasni.
- Képes az olvasott szöveggel kapcsolatos egyszerű feladatokat megoldani.
- Képes az olvasott szöveg lényeges elemeit az elvárható nyelvi szinten néhány mondatban idegen nyelven is összefoglalni.
- Gyakorolja továbbra is az egy- és kétnyelvű szótárak használatát.
- Megismerkedik a különféle szövegtípusokkal és képes ezeket használni a mindennapi életben is. (pl.: étlap, recept, utcai feliratok, hirdetések)
- Tudja az egyes ismeretlen szövegrészek jelentését a szövegösszefüggésekből kikövetkeztetni.
- Felismeri a tanult nyelvi elemeket, szerkezeteket ismeretlen szövegben.
- Próbálkozik minél több autentikus szöveg olvasásával és megértésével.
- **A nyelvtanilag és lexikailag ismert szövegeket folyékonyan olvassa.**
- **A kérdésekre adott válasszal bizonyítja a szövegértést.**

Íráskészség:

- A tanuló tud jó helyesírással tollbamondás után ismert nyelvtani elemekből és szókincsből álló szöveget leírni.
- Tud nyelvi modell alapján önállóan egyszerűbb eseménysort, valamint folyamatokat leírni, több mondatból álló különböző típusú hosszabb (kb. 80 – 120 szó) szöveget alkotni. (pl.: párbeszéd, leírás, elbeszélés)
- Minta alapján tud különböző szövegtípusokat írni. (pl.: hirdetés, meghívó, kérdőívek, üzenet, stb..)
- A formai sajátosságok figyelembevételével tud képeslapot, rövid baráti levelet megfogalmazni, illetve különböző szövegtípusok írása során megfelelő stiláris eszközöket alkalmazni.
- Képes álláspontját írásban is közölni.
- **SMS, e-mail írására képes.**
- A tanuló szókincese: 1000 produktív (aktív) és 500 receptív (passzív) lexikai egység .

Általános minimum követelmények a 6. évfolyam (az országos idegen nyelvi mérés alapkövetelményeihez igazodva)

Tartalom	Nyelvhelyesség	Folyamatosság	Interakció	Koherencia
Alapvető mintamondatokat használ begyakorolt szavakkal és kifejezésekkel, néhány szóval, kevés információval, egyszerű mindennapi szituációban.	Helyesen használ egyszerű szerkezeteket, de még rendszeresen elkövethet alapvető hibákat.	Megérteti magát rövid mondatokkal, tarthat szünetet, hogy újrakezdje és újra fogalmazza gondolatait.	Egyszerű és rutinszerű nyelvi helyzetekben tud kommunikálni. Számára ismeretlen helyzetekben még bizonytalan lehet, sok mindent megért.	Képes gondolatait összefűzni, és ez által a dolgokhoz való viszonyulását kifejezni.

7.évfolyam (az emelt szint félkövér betűtípussal jelölve)

- KER- szintben megadható: A1+

Hallott szöveg értése:

- A tanuló megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol.
- Megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, eseményeket.
- Kiszűr ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információkat.
- Ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.
- Képes ismeretlen nyelvi elemek jelentését ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni.

Beszédkésztség:

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű szerkezetekbe rendezett mondatokban válaszol.
- Megfogalmaz egyszerű mondatokban közléseket.
- Önállóan megfogalmazott kérdéseket tesz fel.
- Önállóan beszélgetést kezdeményez, befejez.
- Megértési probléma esetén segítséget kér.
- Egyszerű párbeszédekben vesz részt.
- **Eseményeket mesél el.**
- **Hétköznapi témákról beszélgetést folytat.**
- **Saját gondolatait szóban kifejezi.**

Olvasott szöveg értése:

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas.
- Megtalál ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információkat.
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.
- Megért egyszerű képekkel illusztrált szöveget.
- Kikövetkezteti ismeretlen nyelvi elemek jelentését ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben.
- **Ismeretlen irodalmi vagy tényközlő szöveget értelmes, helyes tempóban és hangsúllyal elolvas.**

Íráskésztség:

- A tanuló képes helyesen leírni ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget.
- Képes megfogalmazni egyszerű közléseket és kérdéseket írásban.
- Egyszerű strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) képes létrehozni.
- **Képes ismert szerkezetek felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget írni.**
- **Helyesen alkalmazza a módbeli segédigéket.**
- A tanuló szókinccse: 1400 produktív (aktív) és kb. 500 receptív (passzív) lexikai egység.

8. évfolyam: (az emelt szint félkövér betűtípussal jelölve)

A hallott szöveg értése:

- A tanuló megért hosszabb, mindennapi témákról szóló, ismeretlen nyelvi anyagot, összefüggő szövegeket, párbeszédeket, azokra képes adekvát válaszokat adni.
- Egyre nagyobb önállósággal kiszűri a hallott szövegek lényegét, megtalálja a részinformációkat autentikus szövegekben is.
- Képes alkalmazni az elsajátított, megértést elősegítő kompenzációs stratégiákat.
- Tudja követni tanára egynyelvű óravezetését, árnyaltabb információit.
- **Ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkeztetni.**
- **Ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben képes a lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni.**

Beszédképesség:

- A tanuló tud a rendelkezésére álló nyelvi eszközök segítségével a tanult témákhoz kapcsolódó és a mindennapi életben előforduló beszédhelyzetekbe bekapcsolódni, spontán kérdéseket feltenni, személyes tartalmakat is hordozó közléseket megfogalmazni, aktuális történéseket egyszerű formákban elmesélni.
- Tud a tanultakra épülve anyanyelvűekkel is életszerű beszélgetést kezdeményezni, fenntartani, befejezni.
- A tanuló beszéde egyre fokozódó mértékben közelít az élőbeszéd normáihoz.
- **Képes idegen nyelven kapcsolatot teremteni, kívánságot kifejezni, tájékoztatást adni.**
- **Fenntartja a beszélgetést, új témát kezdeményez.**
- **Képes az állásfoglalását kifejezni.**
- **Érthetően beszél.**

Olvasott szöveg értése:

- A tanuló képes tudásszintjének megfelelő összefüggő, szerkesztett szövegekről átfogóképet alkotni, speciális információkat kikeresni, **autentikus szövegekből a számára szükséges és hasznos szövegelemeket elkülöníteni, ezeket kreatív módon felhasználni.**
- Tudja a számára ismeretlen szövegelemek jelentését begyakorolt olvasási stratégiák alkalmazásával feltárni.
- Tudja helyesen megválasztani a különböző szövegtípusoknak megfelelő olvasási technikákat.

- Képes az olvasottakhoz kapcsolódóan komplex feladatokat önállóan is megoldani.
- Szótár segítségével egyszerű, autentikus szövegeket önállóan lefordítani.
- **A szövegeket érthető, értelemszerű hangsúlyozással, folyékonyan olvassa.**
- **Képes beszámolni és véleményt nyilvánítani olvasmányélményeiről.**

Íráskészség:

- A tanuló gondolatait képes a szövegszerkesztés szabályainak megfelelően, mondatkohéziós eszközök segítségével hosszabb szövegeket, egységeket összekapcsolni és helyesen leírni (elbeszélés, leírás, jellemzés, beszámoló).
- **A hallottakkal, olvasottakkal kapcsolatban véleményét önállóan képes írásban is megfogalmazni.**
- Képes általánosabb érvényű mondanivalót tartalmazó, nyelvi anyagában fokozatosan gazdagodó baráti levél írására a formai követelmények alkalmazásával.
- A tanuló szókinccse: 1600 aktív és 600 passzív lexikai egység.
- **Saját gondolatait írásban képes kifejezni.**
- **Tud rövid magánlevelet írni, ismeri és alkalmazza a tartalmi és formai jegyeket.**

Általános minimum követelmények a 8. évfolyam (az országos idegen nyelvi mérés alapkövetelményeihez igazodva)

Tartalom	Nyelvhelyesség	Folyamatosság	Interakció	Koherencia
Összetettebb mondatokat, szövegeket használ ismert szavakkal és kifejezésekkel, több szóval, több információval, mindennapi helyzetekben.	Helyesen használ strukturáltabb szerkezeteket, alapvető hibákat már nem követ el.	Megérteti magát hosszabb mondatokkal, szövegekkel, önállóan megfogalmazza és kifejezi gondolatait.	Önállóan beszélgetést kezdeményez, képes mesélni. Számára ismeretlen helyzetekben is biztosan kifejezi véleményét, sok mindent megért.	Képes gondolatait összefűzni, és ez által a dolgokról véleményét kifejezni, kérdéseket megfogalmazni.

MATEMATIKA

5. évfolyam

I. Természetes számok.

- A tanult számkörben számok írása, olvasása
- A négy alpművelet és a műveleti sorrend alkalmazása.
- Egyszerű szöveges feladatokhoz a megfelelő művelet megkeresése, a feladatok megoldása.
- Számok sokféle alakban való felírása.

II. Egész számok

- Tudják az egész számok helyét a számegyenesen megtalálni, nagyság szerint sorba állítani.
- Tudják a számok ellentettjét, abszolút értékét meghatározni.
- Műveleteket elvégezése az egész számok körében.

III. Törtek

- Törtrész értelmezése
- Törtek összeadása, kivonása, egész számmal szorzása, osztása.
- Törtek egyszerűsítése, bővítése.

IV. Tizedes törtek

- Tizedes törtek nagyságszerinti sorba rendezése.
- Tizedes törtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.

V. Alakzatok

- Szög fajtáinak felismerése
- Szög és szakasz mérése.
- Pont és egyenes távolsága.
- Négyzet, téglalap, háromszög szerkesztése.

VI. Mérések, terület, kerület, felszín, térfogat.

- Hosszúság, terület, térfogat mértékegységei.
- Négyzet, téglalap területe, kerülete.
- Kocka, téglatest felszíne, térfogata.

VII. Száamegyenes, derékszögű-koordináta-rendszer

- Tájékozódás a száamegyenesen a derékszögű koordináta-rendszerben.

VIII. Valószínűség, statisztika

- Grafikon készítése, leolvasása.
- Adatok átlagának kiszámítása.

6.évfolyam

I. Egész számok

- Egész számok helye a száamegyenesen.
- Nagyság szerinti sorba rendezés.
- Ellentett és abszolút érték.
- Műveletek egész számokkal.

II. Törtek, arány, arányosság

- Törtek, tizedes törtek helye a száamegyenesen, nagyságszerinti sorba állítás.
- Műveletek törtekkel.
- Egyenes és fordított arányosság felismerése, hiányzó értékek kiszámítása.
- Egyszerű százalékszámítási feladatok megoldása, százalékérték, százalékláb és alap kiszámítása.

III. Számelmélet

- Osztási maradék megállapítása.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felsorolása.
- Oszthatósági szabályok.
- Számok felírása prímszámok szorzataként és ebből az alakból osztók keresése.

IV. Egyenletek, egyenlőtlenségek.

- Egyszerű egyenletek megoldása, azok ellenőrzése.
- Egyszerű szóveges feladathoz egyenlet felírása.

V. Síkidomok

- Kör és részei.
- Szerkesztés: szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás.
- Háromszög és tükrös négyszög szerkesztése, szögszámolás.

VI. Tengelyes tükrözés.

- Tengelyesen szimmetrikus alakzatok.
- Tengelyes tükrözés.

VIII. Geometriai számítások.

- Háromszög területe.
- Téglatestből épített testek felszíne, térfogat.

IX. Valószínűség, statisztika

- Grafikonról adatok leolvasása.
- Átlagszámolás.

7. évfolyam

I. Hatványozás

- Egyenlő tényezőkből álló szorzat hatványalakja és fordítva.
- Normálalakba írt számok átírása tízes számrendszerbe és fordítva.

II. Számok, műveletek

- Alapműveletek a természetes számok, egész számok, negatív számok, racionális számok körében.
- Műveleti sorrend.

III. Arány, arányosság, százalék.

- Mennyiség törtrészének illetve megadott százalékának kiszámítása következtetéssel, törttel való szorzással.
- Egyenes illetve fordított arányosság felismerése, hiányzó adatok kiszámítása.

IV. Számelmélet

- Oszthatósági szabályok ismerete, alkalmazása.

- LNKO és LKKT kiszámítás

V. Algebra

- Algebrai kifejezés helyettesítési értékének kiszámítása
- Egyenlet megoldása
- Szöveges feladat megoldása

VI. Sokszög, hasáb, henger

- Háromszög, négyszög belső szögeinek kiszámítása
- Háromszög szerkesztése.

VII. Geometriai transzformációk, geometriai számítások

- Középpontos tükrözés szerkesztése
- Középpontosan szimmetrikus alakzatok
- Paralelogramma, rombusz ,téglalap tulajdonságai
- Téglalap, háromszög, paralelogramma területe, kerülete.
- Kör területe, kerülete.
- Téglalest felszíne, térfogata.

IX. Hozzárendelés, függvény

- Grafikon leolvasása, készítése.
- Lineáris függvény ábrázolása.
- Számtani sorozat.

8.évfolyam

I. Algebra

- Algebrai kifejezés helyettesítési értékének kiszámítása.
- Hatványérték kiszámítása.
- Műveletvégzés sorrendje az alpműveletek körében.
- Egyenletek megoldása.

II. Szöveges feladatok

- Egyszerű , mennyiségekkel kapcsolatos szöveg, szituáció megfogalmazása a matematika nyelvén.
- Egyenlettel szöveges feladat megoldása.

III. Pitagorasz tétele

- Pitagorasz tétel alkalmazása egyszerű , síkbeli számítási feladatokban

IV. Geometriai transzformációk

- Sokszög eltolt képének megszerkesztése.
- Hasonló, egybevágó alakzatok felismerése.

V. Gúla, kúp, gömb

- Többféle testből a gúla , kúp és a gömb kiválasztása.
- A gömbbel kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete.

V. Függvények, sorozatok

- Grafikonról olvasás, táblázat alapján grafikon készítése.
- Egyszerű hozzárendelési szabályokat kielégítő pontok koordináta-rendszerben való ábrázolása.
- Lineáris függvény ábrázolása.
- Számtani sorozat felismerése.

MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM**A vizsga típusa:**

magyar nyelv: írásbeli

magyar irodalom: szóbeli

Az értékelés módja:

Az alapvető anyanyelvi készségek: beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás, az olvasott szöveg megértése, írás, fogalmazás, helyesírás — a korosztálynak megfelelő alkalmazása alapkövetelmény. A tantárgyi ismeretek 33 %-os elsajátítása esetén elégséges (2) érdemjegy, 51 %-os elsajátítása esetén közepes (3) érdemjegy, 75 %-os elsajátítása esetén jó (4) érdemjegy, 91 %-os elsajátítása esetén jeles (5) érdemjegy kerül beírásra.

MAGYAR NYELV**5. évfolyam**

Félév	Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
2.	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás.	Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.	
2.	Kommunikáció. A szavak szerkezete.	Mindennapi kommunikációs szituációk: kapcsolatfelvétel, bemutatkozás, kérdés, kérés, beszélgetés. A szavak szerkezete: szótó, toldalékok, összetett szavak tagjai.	Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, zenei eszközök (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet). Szótó, toldalék, képző, jel, rag.

2.	A szavak jelentése.	Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások. A leggyakoribb mindennapi metaforák.	Egyjelentésű szó, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes jelentés; hangutánzó szó, hangulatfestő szó, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás; beszélt nyelvi metafora
1.	A nyelv szerkezete	A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik: — magánhangzók, mássalhangzók; — magánhangzók: magas, mély; rövid, hosszú; — mássalhangzók: zöngés, zöngétlen; rövid, hosszú. A hangok kapcsolódási szabályszerűségei: hangrend, illeszkedés, teljes és részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés.	Magas, mély magánhangzó, zöngés, zöngétlen mássalhangzó, hangrend, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, r ö v i d ü l é s .
2.	Helyesírás.	A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása. Törekvés az írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.	
2.	Helyesírási alapelvek.	Az alapvető helyesírási elvek (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) ismerete, eseteik felismerése és tudatos alkalmazása.	Ábécé, helyesírási alapelvek (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás.

MAGYAR IRODALOM

5. évfolyam

Félév	Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1.	Mesék bővületében	Nép- és műmesék: magyar és más népek meséi. Verses és prózai formájú mesék. Állatmesék verses és prózai formában.	Népmese, tündérmese, csalímese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám; vers, ritmus, próza.
1.	Petőfi Sándor: <i>János vitéz</i>	Petőfi Sándor: a János vitéz cselekménye, szerkezete. A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) — népies elbeszélő költemény/verses mese. Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés). A megjelenítés eszközei.	Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím.
1.	Szövegalkotás. Memoriterek előadása.	Önálló szövegalkotási feladatok megoldása (különbféle közlésformák; nézőpontváltás stb.). Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban. Memoriterek előadása	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg
2.	Táj, szülőföld.	Petőfi Sándor: Az Alföld (és más műve, pl. Úti levelek). Epikai művek (részletek) és lírai alkotások magyar tájakról, városokról.	Tájleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum.
2.	Memoriterek előadása.	Memoriterek előadása (szövegrészletek a megadott műből).	

2.	Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok.	Családi, baráti kapcsolatok sokfélesége az irodalmi művekben, a mitológiai és bibliai történetektől (pl. Daidalosz és Ikarosz; Arany János: <i>Családi kör</i> —versértelmezés.	életkép
2.	Molnár Ferenc: <i>A Pál utcai fiúk</i> —házi olvasmány	Molnár Ferenc: <i>A Pál utcai fiúk</i> sok szempontú megközelítés. Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet, szereplők/jellemek, kapcsolatok, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont. A mű fontos témái (pl. barátság, közösség, önfeláldozás, gyerekek-felnőttek, hűség-árulás).	Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont.

MAGYAR NYELV

6. évfolyam

Félév	Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás.	Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.	
1.	Alapszó-fajok, ige, igekötő.	Az alapszó-fajok típusai, szerkezetük, szerepük a szövegalkotásban. Az ige szerkezete, az igekötők szerepe az ige folyamatosságának, irányultságának kifejezésében.	Alapszó-fajok (ige, igekötő).

1.	Olvásás, szövegértés.	Olvásási, szövegértési stratégiák alkalmazása. A szöveg információinak és gondolatainak az életkor szerint elvárható értelmezése és értékelése.	
1.	A főnév.	A főnevek kategóriái, a tulajdonnevek néhány tipikus fajtája, helyesírása, szerkezete.	Alapszófajok, főnév, a tulajdonnevek típusai: (pl. személynév, intézménynév, földrajzi név stb.)
2.	Írás, fogalmazás.	Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása. Személyes élmények megfogalmazása különböző szövegtípusokban: jellemzés, napló, hagyományos levél, e-mail. SMS.	
1.	Melléknév, számnév, névmás.	A névszók többi típusa: melléknév, számnév, névmás, ill. ezek fajtái, helyesírásuk, szerkezetük, mondatbeli szerepük. A névmások szövegszervező szerepének megfigyelése, alkalmazása a szövegalkotásban.	Melléknév, számnév, névmás, a számok írásmódjai, keltezés.
2.	Helyesírás.	A szófajokhoz kapcsolódó legalapvetőbb és leggyakoribb helyesírási szabályok alkalmazása. A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szótár) használata.	
2.	Határozószók, igenevek. Viszonyozók és mondatszók.	Határozószók, igenevek, viszonyozók és mondatszók felismerése és szerepe a szövegben.	Határozószók, igenevek, viszonyozók és mondatszók.

MAGYAR IRODALOM**6. évfolyam**

Félév	Témakör	Tananyag	Kulcsfogalmak
1.	Monda, rege	Magyar mondák, történeti mondák, helyi mondák feldolgozása, megértése. Arany János: Rege a csodaszarvasról — műértelmezés.	Monda, rege, eredetmonda
1.	Ballada	Egy népballada (Kőmíves Kelemenné) értelmezése. A műfaji sajátosságok megfigyelése, elemzése (szaggatottság, kihagyás, elhallgatás stb.), magatartásformák, erkölcsi értékek elemzése. Arany János: <i>A walesi bárdok</i> című balladájának értelmezése.	Időmértékes verselési rendszer, versláb, jambus, jambikus verselés, spondeus, félrím, belső rím, alliteráció, szórendcsere.
1.	Arany János: <i>Toldi</i>	A Toldi cselekménye, szerkezete. Toldi Miklós helyzete, tettei, magatartása, kapcsolatai, konfliktusai. Arany lélekábrázolása (családi kapcsolatok; bűn és megtisztulás). A megjelenítés eszközei, a poétikai eszközök elemzése (pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, túlzás, felsorolás, részletezés, szótöisméltés).	Előhang, mottó, expozíció, kaland, allegória, epizód.
1-2.	Memoriterek előadása.	A megadott Toldi-műrészlet kifejező előadása.	

<p>2.</p>	<p>Próbatételek, kalandok, hősök.</p>	<p>A klasszikus és a kortárs ifjúsági irodalomból kis- és nagyepikai művek, műrészletek. Fazekas Mihály: <i>Lúdas Matyi</i> — műértelmezés, szerkezet.</p>	<p>Próbatétel, kaland (cselekményszervező), ismétlődő motívum, vándortéma.</p>
<p>2.</p>	<p>Gárdonyi Géza: <i>Egri csillagok</i>— házi olvasmány</p>	<p>Gárdonyi Géza: Egri csillagok. Térés időviszonyok, cselekmény, szerkezet; a szereplők csoportjai, kapcsolataik, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont, jellemábrázolás, ábrázolásmód. Bornemissza Gergely életútja. A mű fontos témái és motívumai.</p>	<p>Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum.</p>

MAGYAR NYELV**7. évfolyam**

Félév	Témakör	Tananyag	Fogalmak
1.	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás	A különféle mindennapi megnyilatkozások, valamint a tömegkommunikáció üzeneteinek dekódolása. A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás. A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.	Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd. Tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet. Sajtműfaj (hír, tudósítás, interjú).
1.	A nyelv szerkezete és jelentése I.	A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete, mondatfajták, ezek szövegszervező ereje.	Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat.
2.	A nyelv szerkezete és jelentése II.	Szószerkezetek típusai, fajtái: mellé-, alárendelés. Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeliviszonyaik. A tárgy.	Mondatrész, alany, állítmány, tárgy.
2.	Írás, fogalmazás	Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (hír, interjú, riport, tudósítás). Különböző nézőpontú és műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, jellemzés, vélemény.	Jegyzet, elbeszélés, jellemzés, vélemény, elektronikus szöveg, komment, blog.

2.	A nyelv szerkezete és jelentése III.	A határozó és fajtái. A szó szerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonyozók és mondatszók.	Határozók: idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot. Viszonyozó, névelő, kötőszó, névutó, partikula, segédige, igekötő. Mondatszók, indulatszók,
2.	Helyesírás	A tanult helyesírási szabályok tudatos alkalmazása, Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai.	Központosítás, írásjel, helyesírási szabályzat, helyesírási szótár.
2.	A nyelv szerkezete és jelentése IV.	A jelző és fajtái.	Jelzők: minőség, birtokos, mennyiség.

MAGYAR IRODALOM

7. évfolyam

Félév	Témakör	Tananyag	Fogalmak
2.	Kisepikai alkotások	Az egyes kisepikai műfajok sajátosságai. (pl. kisregény, elbeszélés, novella, anekdota)	tér-, időviszonyok, előreutalás, késleltetés, nézőpont, szerkesztésmód, szereplők, hangnem, téma, motívumok.
1.	Lírai műfajok	Alkotások műfaji szempontokból a magyar irodalom különféle korszakaiból pl. Janus Pannonius, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János műveiből és kortárs magyar lírai alkotásokból.	Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma; verselési rendszer, időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, daktilus, hexameter, pentameter, disztichon; rím, rímelhelyezkedés; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.
1.	Memoriterek előadása.	A megadott művek kifejező előadása.	

2.	Nagyepikai alkotás — <i>Jókai: A kőszívű ember fiai</i> — a romantikus korstílus	Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet. Hősök, magatartásformák, erkölcsi választások — a szereplők jellemzése. A romantika megjelenési formái.	Romantikus regény; történelmi regény; romantikus hős, jellem, ábrázolásmód.
1.	Egy korstílus — a romantika	A korszak jellemző alapvetései, törekvései és irodalmi stílusjegyei	Műfaji fogalmak (pl. óda, epigramma, rapszódia); romantikus ellentétezés, romantikus képalkotás.
2.	Nagyepikai alkotás — regényelemzés: <i>Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője</i>	Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, anekdotikusság. A szereplők jellemzése.	Nagyepika, szerkezet, időviszony, térviszony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.

MAGYAR NYELV**8. évfolyam**

Félév	Témakör	Tananyag	Fogalmak
1.	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás	Érvelés, a kulturált vita ismérvei. Reagálás mások véleményére kisközösségi (iskolai, családi, baráti) helyzetekben. A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.	Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás.
1.	A nyelv szerkezete és jelentése I.	Az alárendelő mondat és fajtái.	Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat. Alárendelő és mellérendelő mondat és azok fajtái.
1.	Olvasás, szövegértés	Az ismeretterjesztő szövegek sajátosságai, feldolgozása.	Adatkeresés, folyamatos szöveg, nem folyamatos szöveg, szövegfeldolgozás, ismeretterjesztő szöveg.
1.	A nyelv szerkezete és jelentése II.	A mellérendelő mondat és fajtái.	
2.	Írás, fogalmazás	Az írásban történő bemutatkozás szabályai (önéletrajz).	Jegyzet, elektronikus szöveg, blog; önéletrajz.
2.	A nyelv szerkezete és jelentése III.	A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggései. Ritkább szóalkotási módok (pl. mozaikszó).	Szóösszetétel (alárendelő, mellérendelő, ikerszó, jelentéssűrítő ö s s z e t é t e l), szóképzés, mozaikszó.

<p>1-2.</p>	<p>Helyesírás</p>	<p>Az írásjelek, a szöveg központozásának legfontosabb szabályai.</p> <p>A párbeszéd és az idézetek(egyenes, szabad függő, függő) írásmódja.</p> <p>Összetett szavak helyesírásának megismerése, alkalmazása.</p> <p>A mozaikszók helyesírása.</p>	<p>Központozás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel). Egyenes, szabad függő, függő idézet.</p> <p>Mellérendelő szóösszetétel (szóismétlés, valódi mellérendelés, ikerszó), alárendelő szóösszetétel; mozaikszó.</p>
--------------------	-------------------	--	--

MAGYAR IRODALOM

8. évfolyam

Félév	Témakör	Tananyag	Fogalmak
1.	Kisepikai alkotások	Kisepikai alkotások - pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat; ballada; Karinthy Frigyes: <i>Tanár úr kérem</i> Móricz Zsigmond: <i>Hét krajcár</i>	Kisepika; anekdota, novella, egyperces novella, ballada; szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.
1.	Nagyepikai alkotás - regényelemzés	Móricz Zsigmond: <i>Légy jó mindhalálig</i> Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód, a szereplők jellemzése.	Elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód.
1 -2.	Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok	Ady Endre: <i>A magyar Ugaron</i> , <i>Őrizem a szemed, Lédával a bálban</i> József Attila: <i>Tiszta szívvel</i> , <i>Anyám</i> , <i>Születésnapomra</i> Radnóti Miklós: <i>Nem tudhatom</i> , <i>Razglednicák</i>	Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma, ekloga; időmértékes verselés, rímelhelyezkedés, szóképek, alakzatok.
1-2.	Memoriteretek előadása.	A megadott művek kifejező előadása.	
1.	Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)	Az impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió stílus- és formajegyei. Jellemző művek, ábrázolásmódok.	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép.
2.	Drámai műfajok - egy tragédia	Shakespeare: <i>Rómeó és Júlia</i> Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok. Drámai szerkezet.	Dráma, tragédia, dialógus, konfliktus, alapszituáció, drámai nyelv, drámai jellem.

TÖRTÉNELEM

5. évfolyam

- Egyiptom történelme, művészete és kultúrája
- A közel-kelet birodalmainak története (Mezopotámia térsége, Izrael és Fönícia államai)
- A távol-kelet térsége és államalakulatai (India és Kína fejlődése és kultúrája)
- A görög városállamok fejlődésének jellemzői
- Görög-perzsa háborúk
- Athén a demokrácia korában
- Nagy Sándor és a hellenizmus
- A római királyság és köztársaság jellemzői
- A hódító Róma
- Róma a korai császárkorban
- A kereszténység kialakulása és terjedése
- A késői császárkor Rómája
- A magyar nép kialakulás és államalapítás előtti vándorlásai
- Az államalapítás; Géza és István államszervező munkája
- A magyar állam megszilárdítása (I. László, Könyves Kámán, III. Béla)
- Az átalakulás és újjáépítés korszaka (II. András, IV. Béla, tatárjárás,)
- A középkori Európa alapjai (népvándorlások, frank állam, Bizánc)
- A hűbériség rendszere
- A jobbágyság kialakulása
- A középkori egyház szerkezete és jellemzői
- A középkori városok lakói
- Gótika, reneszánsz és humanizmus

6. évfolyam

- A királyi hatalom I. Károly idején.
- Nagy Lajos, a lovagkirály.
- Luxemburgi Zsigmond és a huszitizmus.

- Hunyadi János törökellenes harcai.
- Hunyadi Mátyás uralkodása és reneszánsz udvara.
- Dózsa-féle parasztháború.
- A mohácsi vereség és következményei.
- A földrajzi felfedezések okai és céljai. Portugál és spanyol felfedezések.
- A reformáció és a katolikus megújulási kísérlet.
- A Habsburgok birodalma.
- Angol forradalom, alkotmányos királyság Angliában.
- Felvilágosult uralkodók Európában
- Az Egyesült Államok létrejötte
- A három részre szakadt ország élete.
- Végvári harcok és a nagy várháborúk éve.
- Reformáció és az ellenreformáció harca Magyarországon.
- Az Erdélyi Fejedelemség.
- Erdély aranykora Bethlen Gábor idején.
- Élet a török hódoltságban.
- Habsburg-ellenes harcok és vallási mozgalmak a XVII. században.
- Zrínyi Miklós küzdelme a török ellen.
- A török kiűzése.
- A Rákóczi-szabadságharc.
- Az ország újjáépítése, a hódoltsági területek benépesítése.
- Mária Terézia uralkodása.
- II. József Magyarország élén
- Reformkor
- Forradalom és szabadságharc

7. évfolyam

- Franciaország a XIX. század második felében.
- Az egységes Németország létrejötte.
- Az egységes Olaszország létrejötte.

- Polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban.
- Az ipari forradalom második szakaszának feltalálói és találmányai.
- Anglia és gyarmatbirodalma.
- Magyarország az önkényuralom éveiben.
- Magyarország és Ausztria kapcsolata a megtorlástól a kiegyezésig.
- A kiegyezés; Deák Ferenc szerepe létrejöttében.
- A dualista állam felépítése.
- Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése.
- Budapest világváros.
- Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei.
- A nemzetiségek helyzete.
- A millenniumi ünnepek. Hazánk a XX. század elején.
- A gyarmatbirodalmak kialakulása. Élet a gyarmatokon.
- Katonai szövetségek kialakulása az I. világháború előestéjén.
- Az első világháború kirobbanása.
- Tömegek és gépek háborúja.
- Magyarok az első világháborúban.
- Lenin és a bolsevikok hatalomra kerülése.
- Az Egyesült Államok belépése és az antant győzelme a világháborúban.
- A Párizs környéki békék.
- India, Kína és Japán története a két világháború között.
- A bolsevik hatalomátvétel, és az ország berendezkedése a polgárháború után.
- Sztálin hatalomra kerülése és korlátlan hatalmának kialakulása.
- A gazdasági világválság az Egyesült Államokban és hatása Európában.
- A fasizmus hatalomra kerülése és berendezkedése Olaszországban.
- Nemzetsocializmus Németországban, Hitler a diktátor.
- A náci terjeszkedés kezdetei Európában.
- A fajelmélet gyakorlati alkalmazása Németországban.
- Az őszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság okai, következményei.
- A trianoni békediktátum, és a Horthy-korszak jellegzetességei.

- Bethlen-féle konszolidáció.
- A kultúra, a művelődés a Horthy-korszakban. és a határon túli magyarság sorsa a korszakban.
- A revíziós politika és a második világháború kirobbanásának okai.
- A második világháború kezdete és első évei.
- A Szovjetunió német megtámadása. Koalíciók létrejötte.
- Az USA belépése a II. világháborúba. A totális háború.
- Magyarország hadba lépésétől a német megszállásig.
- Népiirtás a második világháborúban, a holokauszt.
- A második front megnyitásától a világháború végéig. A jaltai és a potsdami konferencia.
- Magyarország német megszállása. A holokauszt Magyarországon. Szálasi és a nyilasok rémuralma.

8.évfolyam (történelem és állampolgári ismeretek)

- A kétpólusú világ kialakulása.
- Az 1947-es párizsi békeszerződések.
- Izrael Államának létrejötte. A zsidó állam újkori szerepe a világban.
- A kettéosztott Európa.
- A NATO és a Varsói Szerződés születése.
- Válsággócok és fegyveres konfliktusok a hidegháború korában.
- Magyarország 1945–1948 között.
- Kommunista diktatúra: A Rákosi-rendszer kialakulása és működése.
- A személyes szabadság korlátozása, a mindennapi élet az ötvenes években.
- Hazánk útja a forradalomig.
- Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc.
- A gazdaság két útja: piacgazdaság és tervgazdaság.
- Az életmód változása, a populáris kultúra kialakulása és terjedése a világban.
- Tudományos és technikai forradalom. Fegyverkezési verseny és űrprogram.
- A nyugati integráció. Az enyhülés kezdetei.
- Az európai szovjet típusú rendszer összeomlása.

- A rendszerváltó Közép-Kelet-Európa. Németország egyesülése.
- Az Európai Unió létrejötte és működése.
- A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása.
- Az iszlám országok világpolitikai szerepe és a nemzetközi terrorizmus erősödése.
- A közelmúlt háborúi, válsággócái (Közél-Kelet, Afganisztán, Irak, Irán).
- A globális világ sajátosságai, globalizáció előnyei és hátrányai.
- Az 1956 utáni kádári diktatúra, a megtorlás időszaka.
- A kádári konszolidáció. Élet a „legvidámabb barakkban”.
- A pártállam csődje és a rendszer lazulásának kezdetei.
- A demokratikus jogállam megteremtése.
- Magyarország csatlakozása a NATO-hoz és az Európai Unióhoz.
- A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon.
- A magyarországi nemzetiségek és etnikai kisebbségek.
- A cigány (roma) népesség helyzete.
- A határon túli magyarság sorsa a rendszerváltozást követően.
- Szokás, hagyomány, illem, erkölcs.
- A jogi szabályozás sajátosságai.
- Jogok és kötelességek.
- Az alapvető emberi jogok.
- A gyermekek jogai, diákjogok.
- Egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban.
- A zsidó-keresztény kinyilatkoztatáson álló alapvető emberi normák és jogok.
- Tapasztalatszerzés: valamilyen hivatalos ügy elintézésében.
- Államformák (királyság, köztársaság) és politikai rendszerek (demokrácia, diktatúra).
- A demokratikus állam működésének alapelvei (hatalommegosztás, hatalomgyakorlás és társadalmi kontroll).
- Állampolgári jogok és kötelességek.
- Magyarország politikai intézményei (államszervezet és társadalmi érdekképviseltek).
- A média, mint hatalmi ág. és a nyilvánosság szerepe a közéletben.

- A gazdaság legfontosabb szereplői, és kapcsolatuk a piacgazdaságban (háztartások, vállalatok, állam, külföld, piac, pénzügyi közvetítők).
- A pénz funkciói és formái (érme, bankjegy, pénzhelyettesítők, bankkártyák). Az infláció.
- Pénzintézetek és tevékenységük (betétgyűjtés, hitelezés, kamat, tőke, árfolyam).
- Egy diák lehetséges gazdasági szerepei (munka, fogyasztás, gazdálkodás a zsebpénzzel).
- Jövedelmek és kiadások: munkával szerzett jövedelmek, nem munkával szerzett jövedelmek (társadalmi juttatások, tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, vagyon).
- Családi kiadások: létszükségleti kiadások (élelem, ruházkodás, lakás, közüzemi szolgáltatások), egyéb kiadások (oktatási-kulturális, szabadidős és rekreációs kiadások).
- Takarékoság a háztartások fogyasztásában és vásárlásában (energiahasználat, beruházás, tudatos vásárlás, hulladékkezelés és újrahasznosítás).
- Családi pénzkezelési technikák (megtakarítás és befektetés, hiány és hitel, bankszámlák, bankkártyák és banki műveletek).
- Az internet, a televízió, a videojáték (mozi, rádió, újság) szerepének meghatározása. A média használata a mindennapokban. A különféle médiatartalmak értelmezése, a média funkcióinak azonosítása. A nyilvánosság jelentésének és jelentőségének meghatározása, szerepének tisztázása az egyes korokban és társadalmakban.
- A fontosabb médiamodellek (közszolgálati, kereskedelmi, közösségi média) és jellemzői, valamint azok megkülönböztetése. A média ágazatának célközönségei. A hírgyártás folyamatának, szereplőinek azonosítása. A pártatlanság és korlátai. A közösségi hálózatok funkciói, jellemzői.
- A reklámok a hirdetés és a médiaipar jellemzői.

DIGITÁLIS KULTÚRA

5. évfolyam

- Ismerje a számítógép üzemeltetési rendjét, egészség és baleset védelmi követelményeket.
- Tudjon egyszerű grafikai elemeket használni egy grafikus programban.
- Tudjon használni egy egyszerű szövegszerkesztő program alapfunkcióit.
- Tudjon egy gyereknek szóló programozási nyelv alaputasításaival feladatot végezni.
- Tudjon megadott szempontok szerint információt keresni. Ismerje az adatvédelmi lehetőségeket.
- Tudjon az iskolai könyvtárban forrásokat megtalálni.
- Tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni.
- Tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni; ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait.
- Tudjon adatokat táblázatba rendezni.
- Legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére.

6. évfolyam

- Tudjon szöveget karakter szinten formázni és egyszerű dokumentumot készíteni.
- Tudjon használni néhány közhasznú információforrást.
- Tudjon webhelyekre látogatni, és ott adott információt megkeresni.
- Küldjön és fogadjon elektronikus leveleket.
- Legyen képes egyszerű, hétköznapi algoritmusokat értelmezni, illetve végrehajtani.
- Tudjon eligazodni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában. Tudja, hogy milyen könyvtári szolgáltatásokat nyújt az iskolai könyvtár. Tudjon irányítással információt keresni a segédkönyvekben és helyi adatbázisban. Legyen képes megkülönböztetni a főbb könyvtári médiumokat.

7. évfolyam

- A tanuló legyen képes a számítógép legfontosabb perifériáit kezelni.
- Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában.

- Tudja használni a számítógép karbantartásához szükséges segédprogramok egyikét, vagy az operációs rendszer néhány szolgáltatását.
- Ismerje és tudja kezelni a multimédia alapelemeit (szöveg, kép, mozgókép, hang).
- Tudja használni az elektronikus levelezés alapszolgáltatásait.
- Képes legyen egyszerű feladatokhoz (néhány utasításból álló) algoritmusokat készíteni. Ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus).
- Ismerje a könyvtártípusokat. Tudja használni az elektronikus könyvtárat. Tudjon információt keresni a segédkönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia) és az interneten.

8. évfolyam

- A tanuló ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban.
- Képes legyen többféle formázást tartalmazó szöveges-rajzos-táblázatos dokumentumot készíteni.
- Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni.
- Tudjon adatokat táblázatos formában és diagramon megjeleníteni.
- Tudjon táblázatkezelővel diagramokat készíteni, alapfüggvényeket használni és formázni.
- Tudja, hogy a tárgyszó és a szakjelzet a könyv témáját fejezi ki. Tudjon a szakjelzet ismeretében a szabadpolcon műveket keresni. Legyen képes segítséggel -a tárgyi katalógust használva egyszerű keresési feladatokat.

TERMÉSZETTUDOMÁNY

5. évfolyam:

- legyen képes a természeti formák, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak összegzésére és ismertetésére,
- tudjon tanári irányítással egyénileg és csoportban dolgozni,
- legyen képes az élő és élettelen világ ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, példákkal történő illusztrálására,
- használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet és az önálló ismeretszerzés megismert technikáit
- ismerje a térkép ábrázolásmódja és a valóság közötti kapcsolatot,
- a térkép jelkulcsának használatával igazodjon el - elemi szinten - Magyarország domborzati-vízrajzi, közigazgatási és egyszerű tematikus térképein,
- ismerje az időjárás elemek területi, időbeli változásai közötti összefüggéseket,
- fogalmazza meg, milyen az aktuális időjárás,
- tudjon különbséget tenni az időjárás és az éghajlat között,
- ismerje hazánk éghajlatának jellemzőit,
- ismerje fel a legfontosabb felszínformákat a valóságban és a térképen,
- ismerje fel leírásból, jellemző álló- vagy mozgóképről hazánk nagytájait. Értse a felszínük kialakulásában résztvevő folyamatok egymásutánosságát, összhatását,
- tudjon példákat mondani a haza nagytájak természeti-társadalmi-környezeti értékeire,
- legyen képes felismerni, megnevezni és jellemezni az őszi és a tavaszi kertben megismert élőlényeket,
- ismerje és hasznosítsa a gyümölcs- és zöldségfélék táplálkozásban betöltött szerepét, fogyasztásuk egészségügyi szabályait,
- tudja, hogy a kert élőlényei környezetükkel és egymással szoros kapcsolatban, kölcsönhatásban élnek,

- ismerje az ember természetformáló munkáját a kultúrnövények kialakulásának és az állatok háziásításának folyamatában,
- ismerje fel és tudja jellemezni a megismert állatok küllemét, testfelépítését, életmódját és az emberhez való kapcsolatát,
- ismerje a háziállatok tenyésztésének célját és az egészséges állattartás ismérveit,
- rendelkezzen a növényi és állati termékek fogyasztásának elemi egészségügyi ismereteivel és gyakorlatával,
- sajátítsa el és használja a mindennapi életében a helyes fogyasztói magatartás ismereteit,
- törekedjen a kulturált és emberséges állattartás, valamint az állatvédelmi szabályok betartására,
- ismerje fel a környezetében tapasztalható környezetkárosító tevékenységeket, folyamatokat,
- értse és tudja, hogy élő és élettelen környezetének állapotáért ő is sokat tehet.
- ismerje meg az ember szervrendszeit, az egyes szervek hol helyezkednek el.
- bőr és egészségvédelme, felépítése, egészségének megőrzése.
- A mozgásszervrendszer és egészségvédelme
- A táplálkozás, az emésztés szervrendszere
- Az egészséges táplálkozás alapelvei
- A légzőszervrendszer részei és egészségvédelme,
- A nemi szervek felépítése és működése, a serdülő kor testi, lelki változásai,
- Az elsősegélynyújtás alapismeretei

6. évfolyam

- Ismerje a Föld alakját, felszínét (kontinensek és óceánok), mozgásait és ezek következményeit, a földrajzi fokhálózatot, nevezetes szélességi köröket, éghajlati öveget, éghajlatmódosító tényezőket.
- Ismerje Európa helyét a Földön, határait, részeit, éghajlatát.
- Tudja Magyarország nagytájjait jellemezni (felszín, éghajlat, vízrajz, természetesnövényzet, ásványkincsek, mezőgazdaság, ipar, védettértékek, nemzetiparkok) szempontok szerint.

- Ismerje Magyarország természetes életközösségeit: (hazai erdők, vizek, vízpartok, füves területek jellemzése (előfordulásuk, környezetitényezőik).
- Ismerje az erdő élőlényeit: fák (tölgy, fenyő), cserjék (kökény, vadrózsa), lágyszárúnövények (moha, erdeipajzsika, hóvirág), gombák (csiperke, gyilkosgalóca), ízeltlábúak (szarvasbogár, gyapjaslepke, vöröshangya, keresztspók), madarak (cinege, fakopáncs, fülesbagoly), emlősök (egér, szarvas, őz, vaddisznó, róka).
- Ismerje a vizek, vízpartok élőlényeit: egysejtűek (papucsállatka), vízinövények (fonalaszöldmoszat, nád, fűzfa), gerinctelenek (pióca, kagyló, rák, szitakötő, szúnyog), gerincesek (ponty, harcsa, kecskebéka, vízisikló, tőkésréce, rétihéja).
- Ismerje a füves területek élőlényeit: növények (pitypang, angolperje, zsálya, búza, kukorica, napraforgó), ízeltlábúak (sáska, tücsök, szöcske), gerincesek (varangy, gyík, gólya, fácán, varjú, sün, vakondok, nyúl).

FÖLDRAJZ

7.évfolyam

- A tanuló ismerje Európa regionális sajátosságait, a Kárpát-medencevidék tipikus tájait és Magyarország fő természeti-, társadalmi-, gazdasági jellemzőit, jelenségeit, folyamatait és összefüggéseit
- értse az együttműködés szükségességét a régió és az Európai Unió tagállamai között
- tudjon példákat mondani a megelőzés, az elhárítás lehetőségeire
- ismerje hazánk társadalmi-gazdasági adottságait és lehetőségeit, integrációs törekvéseit, nemzetközi kapcsolatait
- használja a térképet információszerezésre a szemléleti térképolvasás szintjén
- tudja megmutatni térképen, a tanult topográfiai fogalmakat és kapcsolja hozzájuk a jellemző földrajzi tartalmakat

Topográfia:

- Európa: Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Adriai-tenger, Jeges-tenger, Appennini-félsziget, Balkán-félsziget, Brit-szigetek, Pireneusi-félsziget, Skandináv-félsziget, Szicília. Alpok, Appenninek, Balkán-hg., Kárpátok, Kárpát-medencevidék, Kaukázus, Német-középhegység, Pireneusok, Skandináv-hg., Urál, Germán-alföld, Kelet-európai-síkság Duna, Elba, Rajna, Volga. Észak-, Nyugat-, Dél-, Kelet-Európa, Közép-Európa
- Franciaország: Párizs, Strasbourg
- Nagy-Britannia Egyesült Királyság: Anglia, Skócia, Wales, Észak-Írország, London
- Olaszország: Róma, Milánó, Nápoly
- Oroszország: Moszkva, Szentpétervár
- Spanyolország: Madrid, Barcelona
- Szerbia Vajdaság, Belgrád, Szabadka, Újvidék
- Ukrajna: Kárpátalja, Kijev, Munkács
- Németország: Berlin, Frankfurt, Hamburg, München, Ruhr-vidék, Stuttgart
- Lengyelország: Varsó, Krakkó, Szilézia

- Csehország: Prága
- Ausztria: Bécs, Burgenland, Graz
- Szlovákia: Pozsony, Kassa
- Szlovénia: Ljubjana
- Románia: Bukarest, Arad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Székelyföld
- Magyarország:
  - vízrajz:
    - Balaton, Csepel-sziget, Dráva, Duna, Dunántúl, Kárpát-medence, Kelet-KözépEurópa, Körös, Margit-sziget, Maros, Mohácsi-sziget, Rába, Sajó, Sió, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó
  - tájai:
    - Alföld: Tiszántúl, Duna–Tisza-köze, Mezőföld, Hortobágy, Hortobágyi N. P., Kiskunság, Kiskunsági N. P.
    - Kisalföld: Győri-medence, Ság, Somló, Fertő-Hanság N. P.
    - Alpokalja: Kőszegi-hg, Soproni-hg., Zalai-dombság
    - Dunántúli-dombság: Somogyi-dombság, Mecsek, Baranyai-dombság, Balaton
    - Dunántúli-középhegység: Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Balaton-felvidéki N. P., Budai-hg., Dunazug-hegység, Velencei-hg., Vértes
    - Északi-középhegység: Aggteleki-karszt, Borsodi-medence, Börzsöny, Bükk, Bükk-fennsík, Cserhát, Kékes, Mátra, Visegrádi-hg., Zempléni-hg., Aggteleki N. P., Bükki N. P.
  - városok – ipar
    - Alföld: Debrecen, Kecskemét, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Tiszaújváros, Százhalombatta
    - Kisalföld: Esztergom, Győr
    - Alpokalja: Kőszeg, Sopron, Szombathely, Zalaegerszeg
    - Dunántúli-dombság: Pécs, Siófok
    - Dunántúli- középhegység: Ajka, Balatonfüred, Dorog, Esztergom, Harkány, Hévíz, Keszthely, Pápa, Szentendre, Tata, Tatabánya, Tihany, Várpalota, Veszprém

- Északi-középhegység: Eger, Miskolc, Salgótarján
- Budapest – Budapesti agglomeráció
- Magyarország megyéi

8.évfolyam

- A tanuló ismerje a kontinensek fő természetföldrajzi vonásait (fekvés, felszín, és a földrajzi övezetesség)
- ismerje a kontinensek, tipikus tájak és országok sajátosságait, a közöttük lévő hasonlóságokat, különbségeket
- tudja használni a térképet információszerzésre
- mutassa meg a tanult topográfiai fogalmakat

Fogalmak

- tagolt partvonal
- tagolatlan partvonal
- népsűrűség
- táblás vidék
- ősidő, óidő, középidő, Újidő harmadidőszak, újidő negyedidőszak
- pusztuló magaspárt
- kapás földművelés
- ültetvényes gazdálkodás
- farmgazdálkodás
- monszun
- óceáni-, nedves kontinentális-, száraz kontinentális-, tajga, egyenlítői-, mediterrán éghajlat

Topográfia

- Eurázsiai-hegységrendszer - Pacifikus-hegységrendszer

- **Afrika:** Gibraltári-szoros, Szezi-csatorna, Vörös-tenger, Atlasz, Dél-afrikai-magasföld, Kelet-afrikaimagasföld, Kongó-medence, Szahara, Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kongó, Nílus
- **Ausztrália, Óceánia, sarkvidékek:** Antarktisz, Arktisz, Ausztrál-alföld, Nagy-Vízválasztó-hg., Ny-ausztráliai-ősföld, Új-Guinea, Új-Zéland. Ausztrál Államszövetség, Canberra, Melbourne, Sydney
- **Amerika:** Észak-, Dél-, Közép-Amerika, Grönland, Jeges-tenger, Latin-Amerika, Mexikói-öböl, Panama-csatorna. Amazonas-medence, Andok, Brazil-felföld, Kanadai-ősföld, Kordillerák, Mexikói-fennsík, Mississippi-alföld, Sziklás-hegység. Amazonas, Mississippi, New York, Los Angeles, San Francisco. Mexikó: Mexikóváros. Brazília: Brazíliaváros, Rio de Janeiro
- **Ázsia:** É-, Belső-, K-, D-, DK-, DNy-Ázsia. Himalája, Urál, Kínai-alföld, Szibéria, Tibet. Gangesz, Sárga-folyó, Bajkál-tó. India: Új-Delhi Japán: Tokió, Oszaka. Kína: Peking, Hongkong

FIZIKA

7.évfolyam

- I. Az anyag néhány tulajdonsága.
  - Kölcsönhatások jellemzői
  - Hosszúság, hőmérséklet, idő mértékegységei.
- II. A testek mozgása
  - Egyenletes mozgás sebességének, átlagsebességének kiszámítása.
  - Mozgás-grafikonok készítése, adatok leolvasása.
  - Szabadesés ,egyenletesen változó mozgás felismerése, jellemzése.
- III. A dinamika alapjai.
  - A tömeg és a sűrűség fogalma.
  - Sűrűség kiszámítása, mértékegység átváltása.
  - Az erő fajtái, ezek felismerése, jellemzői.
  - Newton III. törvénye.
- IV. A nyomás
  - A nyomás fogalma, kiszámítása.
  - A nyomás gyakorlati alkalmazásai.
  - Hidrosztatikai nyomást meghatározó paraméterek.
  - Légnyomás értékei, mitől függ az értéke.
  - Közlekedőedényekre és hajszálcsövekre vonatkozó összefüggések, gyakorlati alkalmazásuk.
- V. Energia
  - Energia fogalma, fajtái, energia változása.
  - Energia- megmaradás törvénye.
  - Munka fogalma, kiszámítása.
  - Teljesítmény fogalma, értelmezése, kiszámítása.
  - Hatásfok kiszámítása.
  - Egyszerűgépek
  - Egyszerűgépek a gyakorlatban

VI. Hőtan

- Hőtágulás a gyakorlatban
- Halmazállapot-változások

8.évfolyam

I. Elektromos alapjelenségek

- Atom szerkezete.
- Elektromos áram.
- Elektromos áramkör és részei, rajzolása.
- A feszültség.
- Egyszerű feladatok : áramerősség és feszültség kiszámítására.

II. Az elektromos ellenállás.

- Ohm törvénye.
- Ohm törvényével kapcsolatos egyszerű feladatok.
- Soros és párhuzamos kapcsolás.
- Elektromos munka és teljesítmény értelmezése.
- Egyszerű feladatok a munka és a teljesítmény kiszámítására.

III. Az elektromos indukció

- Az elektromágneses indukció.
- A váltakozó áram hatásai.
- Transzformátor részei, működése.
- Egyszerű feladatok a transzformátorra.

IV. Fénytan

- Fénytörés és fényvisszaverődés törvényének értelmezése.
- Sík és gömbtükörök gyakorlati alkalmazása.
- Lencsék gyakorlati alkalmazása.
- Egyszerű optikai eszközök működése.

BIOLÓGIA

7.évfolyam

I. Az élőlények változatossága

1. Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övben.

A trópusi esőerdők, szavannák, sivatagok környezeti tényezői, életfeltételei, az élőlények alkalmazkodása a környezeti tényezőkhez.

A forró éghajlati övezet életközösségeihez tartozó jellemző fajok nevének, megjelenésének, életmódjának és egyedfejlődésének ismerete.

A megismert fajokból minél több táplálkozási lánc összeállítása.

Kulcsfogalmak: környezeti tényező, életfeltétel, tűrőképesség, környezethez való alkalmazkodás; trópusi esőerdő, erdős és füves szavanna, trópusi sivatag, elsivatagosodás; versengés, együttélés, táplálkozási lánc; gerinces, hüllő, madár, emlős.

2. Az élőlények alkalmazkodása a négy évszakhoz

A keménylombú erdők, a bükkösök, a tölgyesek, a tajga és a préri földrajzi helyének, éghajlatának, környezeti tényezőinek ismerete.

Az erdők szintjei, a különböző erdők hasonlóságainak, különbségeinek okai.

A mérsékelt övezet életközösségeihez tartozó jellemző fajok nevének, megjelenésének, életmódjának és egyedfejlődésének ismerete.

A megismert fajokból minél több táplálkozási lánc összeállítása.

Kulcsfogalmak: keménylombú erdő, lombhullató erdő, füves puszta, tajga, nyitvatermő, zárvatermő, gerinces, hüllő, madár, emlős; táplálkozási hálózat, táplálkozási piramis.

3. Az élőlények alkalmazkodása a hideghez és a világtenger övezeteihez.

A tundra, az állandóan fagyos terület és a magas hegyvidékek földrajzi helyének, éghajlatának, környezeti tényezőinek ismerete.

A tengerek és tengerpartok környezeti tényezőinek ismerete. A vízi életmódhoz való alkalmazkodás sajátosságai, példákkal alátámasztva.

A hideg övezet, a magas hegységek és a tengerek legjellemzőbb fajai, azok megjelenése, életmódjuk és az életközösségekben betöltött szerepük.

Példák az élőlények környezetükhöz való alkalmazkodására.

A megismert fajokból minél több táplálkozási lánc összeállítása.

Kulcsfogalmak: tundra, plankton, egysejtű, moszat, szivacs, csalánozó, gerinces, hal, madár, emlős; környezeti tényező, tűrőképesség, táplálkozási hálózat, fenntartható fejlődés.

II. Rendszer az élővilág sokféleségében

A rendszerezés története, a mesterséges és természetes rendszer alapelvei és jeles képviselői.

A főbb rendszertani kategóriák és azok egymáshoz való viszonyának ismerete.

A megismert osztályok, törzsek, országok neve és azok közös jellemzői.

A megismert fajok besorolása a megfelelő rendszertani kategóriába.

A tanult növények, állatok felismerése.

Kulcsfogalmak: rendszerezés, rendszertani kategória; ország, törzs, osztály.

III. Részekből egész

Az élővilág méretskálája: a szerveződési szintek nagyságrendjének összehasonlítása.

Az egyed, és az egyed alatti, egyeden belüli szerveződési szintek.

Növényi és állati sejtek, szövetek felépítésének, működésének összehasonlítása.

A sejtosztódási típusok összehasonlítása az információátadás szempontjából.

Az ivaros és ivartalan szaporodási módok összehasonlítása konkrét példák alapján.

Kulcsfogalmak: szerveződési szint, sejt, szövet; sejtalkotó, táplálkozás, anyagszállítás, légzés, ivaros és ivartalan szaporodás.

8. évfolyam

Az emberi test felépítése

- Ismerje a szerveződési szintek nevét, fogalmát, egymáshoz való viszonyát, a szervezetben betöltött szerepüket.
- Legyen képes az emberi szövetek jellemzésére:
hámszövet, kötő-és támasztószövet, izomszövet, idegszövet.

A bőr és mozgásszervrendszer

- Ismerje a bőr felépítését és működését, a bőrelváltozásokat, bőrsérüléseket.
- Tudja a csont/csontváz és az izomzat felépítését és működését,
- lássa az aktív mozgás egészség meghatározó szerepét.
- Ismerje a mozgásrendszer betegségeit.

A szervezet anyagforgalma

- Ismerje a táplálkozás, légzés, keringés, kiválasztás szervrendszereinek felépítését és működését.
- Ismerje a legfontosabb tápanyagokat és a szervezetben betöltött szerepüket.
- Tudja a vér alkotórészeit, azok szerepét szervezetünk működésében.

Az életfolyamatok szabályozása és az érzékelés

- Tudja az idegsejt valamint az idegrendszer felépítését és működését.
- Ismerje a reflexek fajtáit, működésüket.
- Tudja az érzékszervek felépítését, értse működésüket.
- Lássa az idegrendszer és a hormonrendszer működésének hasonlóságait és különbségeit, a belső környezet állandóságának fenntartásában betöltött szerepüket.

A szaporodás és egyedfejlődés

- Tudja a férfi és női szaporítószerv részeit, szervezetben betöltött szerepüket.
- Ismerje a nemi úton terjedő betegségeket, megelőzésük lehetőségeit.
- Ismerje a fogamzásgátlás formáit, az abortusz egészségi veszélyeit.
- Legyen képes az ember egyedfejlődési szakaszainak megnevezésére, azok jellemzésére.

KÉMIA

7.évfolyam

Anyagok tulajdonságai

Halmazállapotok, halmazállapot változások

A levegő összetétele

Az égés és tűzoltás

A víz (természetes vizek, és szennyezése, biológiailag tiszta víz, kémiailag tiszta víz)

Oldatok összetétele

Keverékek

Keverékek és oldatok szétválasztása

A víz alkotórészei, vízbontás

Az atom és elem jele (vegyjelek)

Az atom felépítése

Elektronburok, elektronburok szerkezete

Periódusos rendszer (főcsoportszám, periódus szám)

Fémek és nemfémek jellemzése

Elemmolekulák (hidrogén-, oxigén-, klór-, nitrogén molekula)

Vegyület molekulák (víz, szén-dioxid, hidrogén-klorid, ammónia)

8. évfolyam

Az alábbi elemek előfordulása, előállítás, fizikai tulajdonságai, felhasználása) - hidrogén - klór

- oxigén, ózon
- kén
- nitrogén
- foszfor
- szén
- szilícium
- nátrium

- kalcium
- alumínium
- vas

Az alábbi vegyületek előfordulása, előállítás, fizikai tulajdonságai, felhasználása

- víz
- sósav
- kén-dioxid
- kénsav
- nitrogén-oxidok
- salétromsav
- foszforsav
- szén-monoxid, szén-dioxid
- szénsav
- nátrium-klorid, nátrium-hidroxid, nátrium-karbonát
- kalcium-karbonát, kalcium-oxid, kalcium-hidroxid

Alumínium- és vasgyártás lényege, az acél.

ETIKA

5. évfolyam

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat, azonosítja saját szerepét és feladatait.
- Reálisan értékeli helyzetét, fejlődési célokat fogalmaz meg és a célok megvalósítását szolgáló terveket készít.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére. Képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának lehetőségeivel.
- Érzelmileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.

6. évfolyam

- Felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése, képes az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerésére.
- Megfogalmazza, hogy a szeretetnek, a bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban.
- Felismeri a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére.
- Megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben, milyen információkat oszthat meg önmagáról.

- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet. Felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét.
- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz. Saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazza a kölcsönös tolerancia elveit.

7.évfolyam

- Egyéni cselekvési lehetőségeket fogalmaz meg az erkölcsi értékek érvényesítésére.
- Célok és döntések meghozatalakor figyelembe veszi a személyes értékeit. Néhány személyes életcél megfogalmaz.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire, a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntartható fejlődés megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a társadalmi problémák kezelése érdekében.
- Nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt.
- Ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban.

8.évfolyam

- Feltárja pályaejrdeklödését és továbbtanulási céljait és azonosítja az eléréséhez szükséges föbb lépéseket. Céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.

- Reflektív módon vizsgálja saját és csoportja gondolkodását más csoportokról; kifejti véleményét a sztereotípiák és előítéletek hatásáról.
- Azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit. Megfogalmazza, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését milyen feltételek támogatják.
- Azonosítja a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért.
- Értelmezi a fenntartható fejlődés és a legfontosabb társadalmi problémák megoldása érdekében javasolt stratégiákat, cselekvési lehetőségeket.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapok során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai.

ÉNEK-ZENE

5.évfolyam

- Az első félévben tanult dalok közül a tanuló 3 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudjon szolmizálni egyet. A tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím,oktáv, kvart, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod).
- Hallás után ismerje fel a népzenei részletekben a tanult népi hangszereket: cimbalom, citera, tekerőlant, duda.
- A második félévben tanult dalok közül a tanuló 4 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudjon szolmizálni kettőt. Ismerje a zenei abc-t.
- A tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím, oktáv, kvart, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod) és ritmusokat (nyújtott és éles, kis éles és kis nyújtott). Ismerje a tanult zenetörténeti korok legfontosabb jellegzetességeit, és azok híres zeneszerzőit (ókor, középkor, reneszánsz: Palestrina, Lassus; barokk: Vivaldi, Bach, Händel).
- A többször meghallgatott zeneművek közül 3-at ismerjen fel hallás után.

6.évfolyam

- Éneklés: 3 magyar népdal éneklése:
- Ősszel érik, babám - Ablakomba, ablakomba - Madárka, madárka.
- Zeneelmélet: 1. A régi és új stílusú népdalok jellemzői, a népdalok elemzése 2. A szekund és terc hangközök 3. Előjegyzés és módosítás, Módosító jelek.
- Eddig tanult zeneelméleti összefüggések - zenei írás, olvasás.
- Éneklés: Történelmi énekek, műdalok:
- Egri históriának summája - Ellopták szívemet - Vágyódás a tavasz után.
- Zenetörténet: 1. A XVI. század magyar zenéje, a históriás ének 2. A klasszicizmus zenéje 3. Új műfajok, formák. Haydn, Mozart, Beethoven élete és művészete.

7.évfolyam

- Az énekes anyagból 15 dalt (8 magyar dal: népdal, népies dal, népies műdal; 4 műdal; 1 többszólamú ének; 2 zenemű főtémája) és zenei szemelvényt emlékezetből énekeljen kifejezően csoportban.
- Tudja az alábbi fogalmakat: Szimfonikus költemény, kamarazene, műzene, népzenei feldolgozás, romantikus zene, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim, ritmusvariációk, augmentáció, diminúció,
- Ismerje fel a tanult ritmikai és dallami elemeket kottaképről, és legyen képes azok alkalmazására és újra alkotására.
- A megismert olvasógyakorlatokat tudja szolmizálva olvasni.
- A kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) hallás után, a jellemző részleteik alapján ismerje fel.

8.évfolyam

- Az énekes anyagból 15 szemelvényt emlékezetből énekeljen kifejezően csoportban.
- Az új zenei elemeket ismerje fel kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasson.
- Tudja az alábbi fogalmakat: Verbunkos dal, keserves, romantikus dal, táncnóta, ritmusvariációk, augmentáció, diminúció, hangközök, alap hármashangzatok, hangsorok, hangnemek, hangnemi váltások, homofónia, polifónia, zenei impresszionizmus, műzene, népzenei feldolgozás, klasszikus zene, populáris zene, trubadúr ének, madrigál, opera, oratórium, kantáta, concerto, vonósnégyes, versenymű, szimfonikus költemény; táncjáték, kamarazene, jazz, rock.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) jellemző részleteik alapján ismerje fel.

VIZUÁLIS KULTÚRA

5.évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során avizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.

6.évfolyam

- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során. - Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása. - Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7.évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.

- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8.évfolyam

- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

5.évfolyam

- Épített tér: Ismerje a lakások és épületek anyagait, a lakás, ház vázlati alaprajzát.
- Textíliák: Legyen tájékozott a ruházatkodásban és a ruházati anyagokban, tudjon ízléses ruhadarabokat összeállítani.
- Táplálkozás: Ismerje a gasztronómiai alapszabályokat, tudjon ételrecepteket keresni az interneten.
- Épített tér: Ismerje a településünk alaprajzát, a saját lakóhelyét találja meg.
- Közlekedés a településen: Tudja a gyalogos, és kerékpáros közlekedés alapszabályait, ismerje a legfontosabb KRESSZ táblákat.
- Kommunikáció és technika: ismerje a műszaki kommunikáció alapjait, tudjon műszaki rajzot készíteni, ismerje a vetületi ábrázolás szabályait.
- Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni

6.évfolyam

Lakások és lakóházak építése:

- Ismerje az építőanyagokat.
- Tudjon egyszerű tervrajzot készíteni.
- Ismerje a lakberendezés elveit.
- Ismerje az építőipari szakmákat.
- Tudja a balesetvédelmi szabályokat.
- Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni.

Mindennapjaink:

- Ismerje a táplálkozási szokásokat, legyen tisztában az ételek készítésének folyamatával.
- Ismerje az öltözködés szabályait, tudja a higiénia fontosságát.
- Legyen tisztában a háztartásban végzett munkákkal.
- Ismerje a kommunikációs technikákat, és az információtechnika eszközeit.
- Tudja a műszaki kommunikációs technikákat megfelelően alkalmazni.

- Legyen tájékozott az anyagtechnológiákban.
- Tudja a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

7.évfolyam

Energiahordozók:

- Ismerje a megújuló és nem megújuló energiahordozókat.
- Legyen tájékozott az energiatranszferekről.

A víz felhasználása:

- Ismerje a víz útját a fogyasztóig, a szennyvízkezelést.
- Legyen tájékozott a szelektív hulladékgyűjtésben, ismerje a környezetében lévő hulladékokat.

Anyagtechnológiák:

- Ismerje a fémeket és megmunkálásuk módszereit.
- Ismerje a műanyagokat, tulajdonságaikat és felhasználhatóságukat.
- Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni.

Közlekedés:

- Tudja a közlekedési szabályokat.
- Legyen tájékozott a gépkocsi üzemével, géprendszerével, gépelemeivel kapcsolatban.

Szakmák és foglalkozások:

- Ismerje a különböző munkákat és munkahelyeket.
- A képességeinek megfelelő pályát próbáljon választani.

TESTNEVELÉS

5.évfolyam

- tudjon folyamatosan, kitartóan futni 12 percig.
- ismerje a tanult sportágakat és szabályait
- tudjon 60 m-t lányok 11 mp alatt, fiúk 10,8 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 18 m-t, fiúk 23 m-t dobni
- tornából: előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejállásban megállni
- labdát vezetni egyenes és hullámvonalban, célba rúgni
- 10 m-ről kötelelet hajtani 30 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

6.évfolyam

- tudjon folyamatosan, kitartóan futni 10-12 percig.
- ismerje a tanult sportágakat és szabályait
- tudjon 60 m-t lányok 10,9 mp alatt, fiúk 10,5 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 20 m-t, fiúk 25 m-t dobni
- tornából : előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejállásban megállni
- labdát vezetni egyenes és hullám vonalban, célba rúgni 10 m-ről
- kötelelet hajtani 30 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

7.évfolyam

- tudjon folyamatosan, kitartóan futni 10-12 percig.
- ismerje a tanult sportágakat és szabályait.
- tudjon 60 m-t lányok 10,8 mp alatt, fiúk 9,9 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 21 m-t, fiúk 27 m-t dobni
- tornából: előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejállásban megállni, futólagos kézállásba lendülni

- labdát vezetni egyenes és hullámvonalban, célba dobni, rúgni 10 m-ről
- kötelet hajtani 40 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit és a NETFIT teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

8.évfolyam

- tudjon folyamatosan, kitartóan futni 10-12 percig
- ismerje a tanult sportágakat és szabályaikat
- tudjon 60 m-t lányok 10,6 mp alatt, fiúk 9,9 mp alatt lefutni
- kislabdával nekifutásból lányok 22 m-t, fiúk 28 m-t dobni
- tornából: előre-hátra gurulóátfordulást végezni, zsugorfejállásban megállni, futólagos kézállásba lendülni
- labdát vezetni egyenes és hullámvonalban, célba dobni, rúgni 10 m-ről
- kötelet hajtani 40 mp-ig folyamatosan páros lábon szökdeléssel
- végezze el a Hungarofit és NETFIT teljesítménypróba feladatait legalább minimum szinten

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

8. évfolyam

- ismeri a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét,
- értelmezni tudja a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet,
- értelmezni tudja a család, mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit,
- ismeri a családi háztartás összetevőit, értelmezni tudja a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket,
- fel tudja ismerni a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét;
- ismeri településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit, a település történetének alapvető eseményeit és fordulópontjait,
- ismeri a saját településének, lakóhelyének alapvető jellemzőit, értelmezni tudja a településen működő intézmények és szervezetek szerepét és működését,
- társaival együttműködve a lakóhelyével kapcsolatos javaslatokat tud megfogalmazni, tervet tud készíteni a település fejlesztésének lehetőségeiről;
- meg tudja fogalmazni a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is,
- értelmezni tudja a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- ismeri a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését,
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát,
- azonosítja az igazságszolgáltatás intézményeit és működésük jellemzőit,
- értelmezi az állam gazdasági szerepvállalásának területeit,
- felismeri a jogok és kötelességek közötti egyensúly kialakításának és fenntartásának fontosságát;

- felismeri a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, kiemeli az adómorál javításának fontosságát;
- azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, az alapvető ellátó rendszerek funkcióját és működési sajátosságait;
- ismeri és értelmezi a diákmunka alapvető jogi feltételeit, kereteit;
- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is,
- értelmezi az alapvető ellátórendszerek funkcióját;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát,

HON-ÉS NÉPISMERET

6.évfolyam

- A tanuló ismerje a családfa fogalmát, tudja bemutatni családjá történetét.
- Tudjon családfát készíteni a rokoni viszonyok, elnevezések alkalmazásával:
apa/anya, nagypapa/nagyanya, dédapa/dédanya, gyermek, unoka, dédunoka, testvér/báty, öcs, nővér, hűg, unokatestvér, nagybácsi, nagynéni (ángy), házassági rokonság: sógor, sógornő, anyós, após, meny, vő.
- Tudja időben behatárolni a felmenő családtagok, rokonsághoz tartozó személyek életét (jelen, múlt század).
- Ismerje lakóhelyének helytörténetét, nevezetességeit és néphagyományait
Szeged története és nevezetességei: melyik században jegyezték fel először a létezését, magyar és más nemzetiségű lakosság a városban, milyen történelmi események kapcsolódnak a település múltjához, nevezetes épületek: pl. Fogadalmi templom, Móra Ferenc Múzeum, Új Zsinagóga, Széchenyi tér, Reök-palota, Ungár-Mayer-palota, Zenélő óra, Vadaspark, Fűvészkert, Alsóvárosi templom, Városháza, Szent István téri víztorony
- Tudjon megemlíteni és bemutatni néhány népi játékot, mint pl. homokkemence, csutkababa, cirokszekér.
- Ismerje a természeti körülmények és a rendelkezésre álló építési anyagok és a különböző falazatok, tetőszerkezetek és háztípusok kialakulása közötti összefüggéseket (fa, kő, agyag, szalma, törek, rakott fal, vert fal, zsúptető, zindelytető, nádtető, alföldi ház, boronafalú ház, palóc ház, sövényfalú ház).
- Tudja bemutatni a nagytájak népi építészetének jellemzőit (Alföld, Délnyugat-Dunántúl, Felföld, Erdély).
- Tudjon bemutatni néhány konyhai cserépedényt funkció szerint (butella, kulacs, csecses korsó, tejesköcsög, boroskancsó, stb.).
- Ismerje az évszázaddal korábbi idők családon belüli, korosztályok és nemek szerinti munkamegosztását (a gazda, a gazdasszony, a nőtlen és a nős férfiak, az eladó korú lányok, a kislányok, és a gyermekek feladatai).
- Tudja bemutatni néhány munkaalkalomhoz (aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó) kapcsolódó szokást és játékot.

- Tudjon felsorolni néhány jellegzetes hétköznapi és ünnepi viseletet (pl., pendely, pruszlik, vászonszoknya, fejkendő, ing, gatyka, tüll- vagy batisztkendő, bütykös harisnya, stb.).
- Tudjon felsorolni néhány jellegzetes népi ételt és tartósítási módokat (szalonna, kolbász, hurka, töltött káposzta, kukorica- és köleskása, füstölés, stb.) és tudja bemutatni az étkezések rendjét.
- A tanuló ismerje a jeles napi, ünnepi szokásokat, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokásokat (pl. kántálás, betlehemezés, regöles, komatálküldés, májusfaállítás, stb.), valamint a közösségi alkalmak (pl. vásár, búcsú) hagyományait és jelentőségét a paraszti élet rendjében. Tudjon felsorolni néhány jellegzetes vásárfiát (törökméz, cukorka, tükrös szív, stb.).
- Ismerje a legfontosabb állandó és változó időpontú ünnepeket (karácsony, újév, farsang, húsvét, pünkösöd, stb.).
- Ismerje és tudja bemutatni az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó szokások néhány jellegzetességét (gyermekszülés, keresztelő, serdülőkor, ifjúkor, párválasztás, jegyesség, lakodalom).
- Tudja azonosítani térképen a határon túli magyarok lakta területeket, illetve a magyar nyelvterület nagy néprajzi tájait (Alföld, Dunántúl, Felvidék, Partium, Erdély).
- Ismerje a magyar nyelvterületen élő etnikai csoportok (pl. palóc, matyó, kun, székely), nemzetiségek és nemzeti kisebbségek (pl. német, szlovák, szerb, horvát, szlovén, román, roma) megnevezéseit.
- Ismerje és tudja bemutatni a nagy tájegységek területéhez köthető világörökségeket, magyar szellemi kulturális örökségeket és nemzeti parkokat (Mohácsi busójárás, Matyó hímzés és viselet, Mezőtúri fazekasság, Hollókő, Pannonhalmi Bencés Főapátság, Fertői táj, Kilenclukú híd, Hortobágyi Nemzeti Park, Tokaji borvidék, Pécsi ókeresztény sírkamrák, Aggteleki karsztbarlang, Budai vár).
- Tudjon megnevezni és bemutatni néhány világhírű magyar művészt és tudóst (Bolyai Farkas, Kőrösi Csoma Sándor, Neumann János, Rubik Ernő, Liszt Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Márai Sándor, Kertész Imre, Munkácsy Mihály, Csontváry Kosztka Tivadar, Victor Vasarely).

DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

7.évfolyam

- kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
- használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket;
- felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket;
- használja a megismert kifejezési formákat;
- felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit;
- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit;
- alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében;
- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás);
- felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban;
- meghatározza a műfaji sajátosságokat.